

BOGLÁRKA NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÓVODA ÉS KONYHA

(Inárcs Széchenyi tér 1.)

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Néphagyományőrző, természetközeli, családokkal együttműködő
óvodai program**

2025

Készítette:

Fajt Istvánné
főigazgató

Tartalom

Bevezető.....	6
Küldetésnyilatkozat.....	6
Az intézmény bemutatása.....	7
Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései.....	9
Nevelésünk alapvető célja.....	10
Gyermekkép, óvodakép.....	14
A nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, amelyekkel minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelkis, szociális és testi fejlettséghez.....	15
Az egészséges életmód kialakítása.....	15
Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés.....	16
Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	18
Az óvodai élet megszervezése.....	19
Személyi feltételek.....	19
Tárgyi feltételek.....	20
Gyermekcsoportok szervezésének elvei.....	22
Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	22
Heti rend, napirend meghatározása.....	23
Napirend.....	23
Hetirend.....	24
Az óvodai nevelés tervezése.....	25
Külső kapcsolatok.....	26
Ünnepek, hagyományok.....	27
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.....	29
Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése.....	29
A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során.....	33
Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban.....	35
fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során.....	35
Enyhe értelmi fogyatékos gyermek óvodai nevelése.....	35
Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során.....	35
Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek.....	36
A tehetséggondozás.....	38
Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek.....	40
A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása.....	40
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	41
Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai.....	42
Játék.....	42
Ének, zene, népi játék, tánc.....	46
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	48
Mindennapos mozgás.....	49
A külső világ tevékeny megismerése.....	52
A környezet mennyiségi és formai összefüggései.....	53
Munka jellegű tevékenységek.....	55
Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	57
Az iskolaérettségi kritériumok.....	60
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	61
A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	62

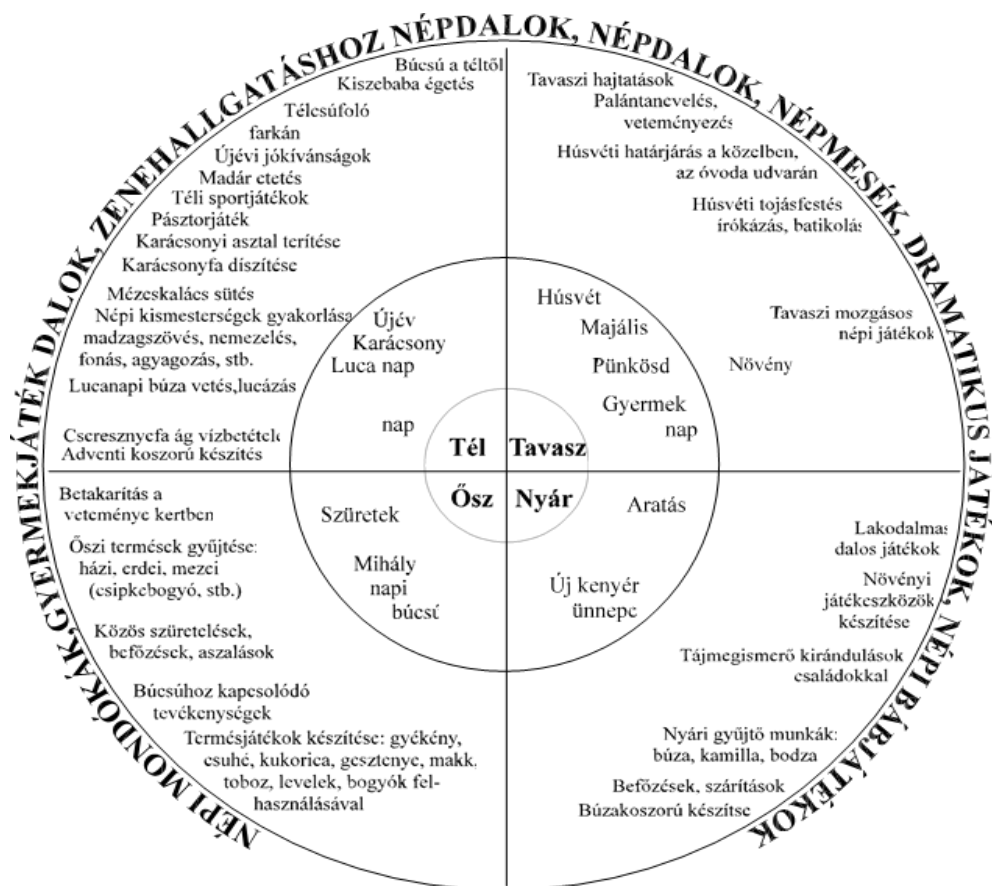
A szülő , a gyermek, az óvodapedagógus együttműködésének a formái.....	64
Az egészségnevelési és környezetnevelési elvek, programok és tevékenységek.....	66
Programok, tevékenységek.....	70
A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	72
Boldog Óvoda.....	73
Ovi-Zsaru.....	74
Zöld Óvoda.....	76
Záró rendelkezések.....	77
Legitimáció.....	78

A BOGLÁRKA NÉPHAGYOMÁNYÖRZŐ ÓVODA ÉS KONYHA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Néphagyományörző, természetközeli, családokkal együttműködő
óvodai program

*“A gyökerek persze nem látszanak,
de tudod azok tartják a fát.”
(görög költő)*

***"A sorstól az élet fenntartását kaptuk feladatul,
akár úgy, hogy az embereket tápláljuk,
akár úgy, hogy a jövőre új növény sarjad majd belőlünk.
Rövid az életünk, de nagyszerű a hivatás amit betöltünk."
(Baksa Brigitta: A karácsonyi asztal meséi)***

A Pedagógiai program jogszabályi háttere:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- a módosított 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Bevezető

Mit nevezünk néphagyománynak?

”Azt a láthatatlan szervezőerőt, amely a legrégebbi időkben az emberiség megmaradásának egyik legfontosabb feltétele volt, amely kényszerítette eleinket egymás szájáról lesni a szót, egymás kezét figyelve megtanulni a mozdulatot, hagyománynak, idegen szóval tradíciónak nevezzük.”

(Kósa, Szemerkenyi, 1975).

Hiszünk abban, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak kiemelkedően fontos az ÉN alakulása szempontjából. A program az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapoz. A gyerek játéka, ami örömet és boldogságérzetet ad, jól ötvözhető a néphagyomány-ápolással, a természetszeretettel. Mindez alkalmanként kiegészül a család aktív közreműködésével.

Nevelőközösségünk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Nevelési megközelítésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Küldetésnyilatkozat

A Néphagyományőrző Óvodai Program elkötelezettséget vállal a magyar népi hagyományok átörökítéséért, a magyar óvodai nevelés időtálló értékeiért. Nevelőközösségünk meggyőződése szerint a családhoz, a földhöz, a néphez, a hazához fűződő erős érzelmi kötődést már az óvodáskorban érdemes megalapoznunk, hiszen ebben a nyitott és fogékony életkorban átélt élmények egy életre szóló útravalót adnak gyermekeinknek. A hagyományőrzés egyrészt jelentős ízlésformáló erő, másrészt érzelmi hatástöbblete örömteli aktivitásra készíti a gyermekeket. A kézműves tevékenységek gyakorlása közben, az egyszerűbb népszokások megismerése és lejátszása során, a népi mondókák, népi játékok, népdalok, a táncos mozdulatok ismételtetése, a népmesék jellegzetes fordulatainak figyelemmel kísérése, valamint a külső világ tevékeny megismerése által olyan készségeket, jártasságokat szereznek óvodásaink, melyek majd alkalmassá teszik őket az iskolai életmód elfogadására. A mi óvodánk tehát a gyermekek személyiségének fejlődését, differenciált fejlesztését – különösen a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének segítését, testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítését, az esélyegyenlőség - megteremtését a néphagyományápolás és a természetóvás sokszínű eszközeivel igyekszik megvalósítani. A néphagyományőrzést nem külön témaként értelmezzük, hanem az óvodai nevelés komplex részeként - beépítjük ünnepeinkbe, hétköznapijainkba. A gyermekek koruknak megfelelő szinten, észrevétlenül ismerik meg a naptári év jeles napjait, hagyományos és az emberi élet sorsfordulóihoz kapcsolódó ünnepeit, s a hétköznapi szokásörzítő tevékenységeit az évről - évre visszatérő jelképekkel, élményszerű örömteli cselekvésekkel együtt. A közös

tevékenységek, ünnepi készülődések, az ünnepnapok élményei hagyományaink tiszteletére, a közösségi érzés erősítésére, egymás megbecsülésére, szeretetére, elfogadására neveli őket. Folyamatosan igyekszünk felvállalni azokat a feladatokat is, melyek programunk szellemiségéhez illeszkednek. /A környékünkön élő kézműves mesterek megismertetése a gyermekekkel, népművészek, néptáncsoportok meghívása az óvodába, tájház- és múzeumlátogatás, tájmegismerő kirándulások szervezése, aktív tevékenykedés mezőgazdasági munkákban, tanyalátogatás, a faluközösség hagyományos ünnepein aktív részvétel stb./ Az óvoda használói igényeinek maximális kielégítésére törekszünk. Az óvoda és a család partnerkapcsolata igen fontos a gyermekek együttnevelése szempontjából. Ezért a napi személyes kapcsolat mellett a mindig soron következő negyedéves nevelőmunkánkról folyamatosan tájékoztatjuk őket a faliújságokon, segítjük egymás munkáját, s közös programjainknál számítunk aktivitásukra. A szülők további igényeinek kielégítése érdekében igen sok más fejlesztő jellegű tevékenységet is folytatunk, valamint hittan oktatást szervezünk. A fenntartó önkormányzat igen fontosnak tartja az óvodánkban folyó értékmegőrző tevékenységet, a néphagyományőrző óvodai nevelést, ezért lehetőségeinek függvényében folyamatosan biztosítja a működésünkhöz szükséges feltételeket.

Az intézmény bemutatása

Inárcs 4885 fős lakosú nagyközség, Budapesttől 35 km-re, az M5-ös autópálya mellett helyezkedik el.

A lakosság vegyes összetételű. Budapesten, a környező községekben dolgoznak, ahol a mezőgazdasági magán tevékenységek, vállalkozások, intézmények adnak munkalehetőséget. Közigazgatásilag jelenleg: Inárcs.

Területileg nagy kiterjedésű település.

Községünkben pékség, üzletközpont, több üzlet, gyógyszertár, posta, takarékbank, orvosi rendelő, fogászat, polgármesteri hivatal, művelődési ház, iskola, panziók, benzinkutak működnek. Budapesttel és a környező településekkel vonat és autóbusz közlekedés köti össze a községet. Adottságai következtében a népi hagyományok élők és ismertek, jelentős szerepet töltenek be az óvoda tartalmi munkájában.

A székhely óvoda (Széchenyi tér 1.) teljesen új épület, mely 2016. szeptember 1-től áll a gyermekek rendelkezésére. Három csoportos: Kis, középső-és nagycsoport. Felszerelt szép nagy tornaterem, sófallal felszerelt fejlesztőszoba, nevelőszoba, titkárság, vezetői iroda, gyermeköltözők, mosdók, tálaló konyha található benne. Udvara új, modern játékokkal van tele. Elkerített tankert rész és sport udvar egyaránt rendelkezésre áll.

Az 1. sz. telephely (Hunyadi út 1/a.) 1977-ben épült, de 2013-ban energetikai pályázat által teljesen felújított, rendezett, szép épület. Az épület bejárati parkja előtt 2 székely-kapu várja a bejövőket. Három csoport: Kis-középső, nagy-középső és nagycsoport működik benne. Ezen kívül sófallal és sógenerátorral ellátott tornaszoba, logopédiai- és fejlesztőszoba, iroda, gyermeköltözők, mosdók, tálaló konyha található benne. Hatalmas nagy udvarral rendelkezik, mely árnyas, hiszen tele van öreg fákkal. A gyermekek kerti munkájához tankert biztosított, valamint sportudvar rész is megtalálható benne.

A 2. sz. telephelyen (József utca 12.) két csoport működik, melyek vegyes korcsoportúak. 1967-ben épült régi épületnek mondható, de hatalmas nagy csoportszobái ablakaival, esztétikus berendezésével, új műpadlójával, családias jellegével igen vonzó a gyermekek számára. Itt is található sófallal ellátott fejlesztőszoba, melyet minden nap használhatnak a gyerekek. Iroda, gyermeköltözők, mosdók, tálaló konyha található még benne. Az udvar itt is árnyas és jól felszerelt.

A csoportszobák felszerelése minden igényt kielégít, s néphagyomány-ápoló programunkhoz illeszkedik. A játékok esztétikusak, a mai kor igényeinek megfelelnek.

Így összesen 8 csoportos az intézmény.

A gyermekek felvétele, elhelyezése elsősorban abba az óvodába történik, amelyik lakóhelyéhez, vagy a szülő munkahelyéhez közelebb van.

A csoportokat általában 2 fő óvodapedagógus és egy dajka látja el. Plusz 3 fő pedagógiai asszisztens segíti az óvodapedagógusok munkáját.

A csoportok szervezésénél a homogén, egy korosztályt felölelő csoport kialakítására törekszünk, felmenő rendszerben, de vegyes csoport létrehozásán is túl vagyunk. A felmenőrendszer biztosításával elősegítjük a csoport óvónőjéhez való kötődést.

1993 óta foglalkoztatott bennünket az óvodai nevelés megformálása, a harmonikus gyermeki személyiség kibontakoztatásának más forrása. Sok új kezdeményezéssel ismerkedtünk meg, többek között hagyományőrző szemléletű óvodai nevelési irányzatokkal, amelyek egy-egy tevékenységét, hagyományait gyakorlati munkánkban alkalmazni próbáltuk. Kezdtünk falunk hagyományos ünnepéhez kapcsolódni, részt venni ezeken. (pl. szüreti felvonuláson, majálison), s azt tapasztaltuk, hogy általuk a gyerekek élményekben gazdagodtak, s a családok is fokozott érdeklődést mutattak az ilyen jellegű közös programok iránt. Ez arra ösztönözt bennünket, hogy az óvodán belül is szervezzünk hasonló jeles napokat, (pl. Lucázás, Kiszehajtás, Zöldág-járás, farsangi alakoskodások, lakodalmas játékok, stb.) s becsempésszük a gyerekek mindennapi életébe. Folyamatosan megismerkedtünk a hagyományőrzéssel kapcsolatos szakirodalommal, népművészeti tárgyakkal kezdtük díszíteni a csoportszobákat, természetes anyagokat adtunk a gyerekek kezébe.

1999-ben a Néphagyományőrző Óvodai Programot

tartottuk munkánkhoz legközelebb állónak, ezért választottuk mi is helyi óvodai nevelési programunknak, hiszen ennek értékeivel azonosul leginkább a mi közösségünk, s a szülők is egyetértettek ezzel. A népi hagyományoknak oly széles a skálája, hogy minden óvónő utat talál saját egyéniségének kibontakoztatására és sajátjának érzi azt. A választott programot szükségesnek találtuk kiegészíteni matematikai készségfejlesztést szolgáló nevelési tartalmakkal. Véleményünk szerint 5-6-7 éves korban szervezett formában is célszerű matematikai neveléssel foglalkozni az óvodában heti 1 alkalommal. Ezeken a foglalkozásokon a gyerekek sok matematikai jellegű tapasztalatot szereznek a tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről, melyek könnyítik eligazodásukat, tájékozódásukat, értelmi képességeik fejlődnek, s lehetővé teszik majd az iskolai matematikai feladatok megoldását.

Néphagyományőrző óvodai programunk tevékenységét a célok határozzák meg.

Célunk a gyermeki személyiség fejlesztése, érzelmi életének gazdagítása a néphagyományok ápolása által, a természet iránti fogékonyság megalapozása cselekvésen keresztül, élményt nyújtó, játékos tevékenységek által, a természetszeretet megalapozása a családok aktív együttműködésével, a hátrányos helyzetből adódó különbségek csökkentése, a gyermekek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, s azon jártasságok, készségek megalapozása, melyek képessé teszik az iskolai életmód elfogadására.

Mindhárom óvodában a gyermekek nevelése a **Néphagyományőrző Óvodai Program** szerint történik.

Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

Az óvodás korú gyerekek az élményeiket, érzéseiket és kívánságaikat a tevékenységeik révén mutatják meg. Ennek alapján fontos, hogy a gyermeki tevékenység végig jelen legyen a nevelés során.

Meggyőződésünk, hogy a kisgyermekkorban a cselekvéssel szerzett tapasztalatok, érzelemdús élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott, és közben van hova visszakapcsolnia azokat. Erkölcsi, esztétikai értékrendszere kialakul, a szükségletek további cselekvésre készítetik. Felnőtt korában a néphagyomány-ápolás igénye, mint magasabb rendű szükséglet jelenik meg.

Hitvallásunk, meggyőződésünk fontos eleme az is, hogy az “ünnepelni tudás” képességének alakítását a néphagyomány-ápolás, a természet és a társak szeretetére nevelés elősegíti. A gyerek évről-évre örömmel vesz részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számára az ünnepnap a várva várt nap. Ha az ünnep napján a gyereket körülvevő felnőttek magatartása, és a környezet jelzései (ünnepi jelképek) hitelesek, a naphoz kapcsolódó közös élmények a gyerekekben mély érzelmi nyomokat hagynak. Átérik az ünnepnapok “másság”-át, a bensőséges összetartozás élményét, alapozódik az “ünnepelni tudás” képessége. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, az óvoda megteremtheti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.

Az óvodapedagógusok által képviselt és gyakorolt általános nevelési alapelveink és értékeink:

- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával
- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő, segítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Átmenetnek tekintjük az óvodai nevelést a családi, bölcsődei és az iskolai nevelés között
- pedagógusaink megismerik és figyelembe veszik a családok eltérő nevelési szokásait a nevelőközösség alapelveinek tekintve a gyermek szeretetét, tiszteletét, elfogadását, fejleszthetőségét
- az elfogadó, segítő, támogató óvodai dolgozók személyisége és példaadása meghatározó
- biztonságot sugárzó felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat, melyet pozitív megerősítés kísér
- a közösségi szokások és szabályok kialakítása és erősítése során a gyermeki autonómia tiszteletben tartása
- a gyermekek fejlődésének segítése az egyenlő hozzáférés biztosításával önállóságra nevelés
- az együttműködésre, kölcsönös tiszteletre, bizalomra, megértésre, türelemre és gyermeki aktivitásra épülő nevelés
- a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vétele, időt hagyva és adva mindenkinek a folyamatban történő fejlődéshez

- az előítélet-mentes pedagógiai környezet kialakítása, egymás elfogadására, a különbözőségek tiszteletére nevelés
- a szülőkkel együttműködő segítő partnerkapcsolat kialakítása az óvoda teljes dolgozói körének részvételével
- egymás munkájának megismerése és megbecsülése, kölcsönös segítségnyújtásra való törekvés
- óvodánk az élmények és a változatos tapasztalatok színtere, tudatosan beépítve
- nevelőmunkánkba az óvodát körülvevő kulturális örökség értékeinek megismerését és átadását
- az alkotás, a kreativitás és közvetlen tapasztalás feltételeinek megteremtése és biztosítása
- közös tevékenységek során a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi és testi nevelése
- a gyermekek a mindennapi tapasztalatszerzéseik során tanulják meg és gyakorolják a közösségi élet szabályait
- minden dolgozónkkal szemben elvárás, hogy előítéletektől mentesen közeledjen a családokhoz
- a pedagógusok és a munkájukat segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák az intézmény céljaival azonosulva, érdeklődési körüknek és tehetségüknek megfelelően saját képességeiket, kompetenciáikat folyamatosan fejlesztve képzik magukat.

Nevelésünk alapvető célja

”A kisgyermekkel mindent elérhetünk személyes példa és tett által.”

(Brunsztvik Teréz)

A program az ”Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja” szellemében fogalmazza meg a nevelési célokat, feladatokat.

A programunk célja:

- A gyermek harmonikus fejlesztése a néphagyomány-ápolás, a természetóvás gazdag eszközrendszerével.
- A gyermekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása.
- A néphagyomány-ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.
- hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, és segítjük a társadalmi integrálódásukat.

Programspecifikus célunk a gyermekekben tudatosan és fokozatosan kialakítani a népi, nemzeti értékeinkhez, valamint a szülőföldjükhöz, az itt élő magyar és más nemzetiségekhez való viszonyukat. A gyermekek ismerjék meg a népi kultúrát. A gyermekek tevékenységének többségét az évszakok körforgásában ismétlődő jeles napok, ünnepek, névnapok és a tárgyalkotó népművészetek köré csoportosítjuk, s közben községünk hagyományait megőrizzük, formáljuk.

Fejlesztő munkánk irányai

Nevelő és fejlesztő munkánk során segítünk a gyermekeknek feldolgozni és megérteni:

- a tárgyi világot a gyermekekhez közel álló tevékenységeken keresztül
- az emberi környezet nyújtotta információt a játékokban, mesékben, szerepekben és közösségi eseményekben való részvételen keresztül
- a logika és matematika világát játékos szituációkban mérésen, összehasonlításon, számoláson, sorba rendezésen, válogatáson és csoportosításon keresztül
- a kimondott szót rajzoláson, dramatizáláson, szöveghallgatáson és a kifejező készség gyakoroltatásán keresztül.
- Programunk a személyiségfejlődés valamennyi területét – testi – társas – érzelmi és kognitív – megcélozza elősegítve:
- a testi fejlődést nagy és kismozgásokon keresztül
- a társas, erkölcsi és érzelmi fejlődést viták és ellentétek elsimításán, az impulzusok ellenőrzésén, egymás támogatásán és tiszteletén, kezdeményezésen és elfogadáson,
- megegyezésen, a környezet megbecsülésén és a közös munkán keresztül a kognitív fejlődést a problémamegoldó helyzeteken, logikai feladatokon, a gondolkodás megszervezésén és a véleménymondás bátorításán keresztül.
- Óvodásaink pszichikai fejlesztését a gyermekek érési folyamatához igazítjuk. Életkori sajátosságaiknak megfelelő eszközökkel kívánunk támaszt nyújtani az épp fejlődő pszichikus funkciók kibontakoztatásához és begyakoroltatásához.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek: elég időt kapjanak tevékenységeikre

- lehetőséget kapjanak egy-egy téma sokoldalú megközelítésére és megismerésére
- biztonságos környezetben fedezhessék fel saját érzéseiket, követhessenek el hibákat (melyeket természetesnek tekintünk), és oldjanak meg konfliktusokat.
- Részt vehessenek a közösségi szabályok megalkotásában
- lehetőséget kapjanak a választásra az egyes tevékenységek közül helyet kapjanak munkáik kiállítására.
- Pedagógiai megközelítésünk és törekvésünk biztosítja, hogy óvodánk pedagógusai: átlátják a gyermekek fejlődését
- gondosan megfigyelik a gyermekeket játékaikban és egyéb tevékenységeikben
- arra bátorítják a gyermekeket, hogy maguk oldják meg a problémáikat és tiszteljék társaikat
- gondolkodást stimuláló és próbára tevő kérdéseket tesznek fel
- olyan egyéni és csoportos célokat tűznek ki, amelyek a gyermekek érdeklődésén és igényein alapulnak
- változatos, mobilizálható környezetet alakítanak ki
- tiszteletet tanúsítanak a gyermekek iránt és értékelik ötleteiket

Óvodapedagógusainktól elvárt kompetenciák a színvonalas feladatellátás érdekében:

- Pedagógiai tevékenysége biztos szaktudományos és módszertani tudást tükrözzön.
- Ismerje és alkalmazza az Óvodai nevelés országos alapprogramját, és az intézmény pedagógiai programját.
- Folyamatosan frissítse tudását, tanulmányozza az aktuális szakirodalmakat, megszerzett tudását eredményesen alkalmazza a gyakorlatban.
- Fogalomhasználata legyen szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

- Tevékenysége során az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikáljon.
- Az óvodapedagógus a szakmai fejlődésének elősegítése érdekében törekedjen saját személyiségjegyeinek megismerésére. Alkalmazkodjon a szerepvállalásokhoz (1. komp.).
- Tudatosan fejlessze a saját pedagógiai munkájára való reflektálást (2. komp.).
- Pedagógiai tevékenységében a gyermekek életkorából következő fejlődés lélektani jellemzőik ismerete tükröződik (5. komp.).
- Tevékenysége során a pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.
- A gyermekek nevelése érdekében kezdeményezően együttműködik kollégáival és a szülőkkel.
- A gyermekekkel történő együttműködés elveit és formáit a gyermekek személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
- Nyitott a pedagógiai munkájával kapcsolatos visszajelzések befogadására.
- Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját (7. komp.).
- A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, a munkaközösségekkel, a pedagógiai munkát segítő munkatársakkal és más szakemberekkel.
- Gyűjti és megosztja a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül (Int. elvárások – Szervezeti feltételek).
- Tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz.
- Törekszik tudásának folyamatos megújítására, megszerzett tudását eredményesen alkalmazza a pedagógiai munkájában (8. komp.).
- Nyitott jó gyakorlata eredményeinek bemutatására, mások jó gyakorlatának követésére, alkalmazására (Int. elvárások – Szervezeti feltételek).

A néphagyományörző nevelési program elkötelezettséget vállal a magyar óvodai nevelés időtálló értékeiért és hagyományaiért.

Szemléletmódunkat befolyásoló tényezők:

- egyetemes emberi értékek
- eszmei értékek
- erkölcsi- és interperszonális magatartás értékek
- kulturális értékek

Fontos továbbá:

- humanizmus - az "én" tisztelete - a kultúra iránti érzékenység
- demokratizmus - a másság elfogadása - a hagyomány tisztelete
- nyitottság, őszinteség, szeretet - a természetes környezet védelme
- az udvariasság - az ember és környezet harmóniája
- a család, a haza tisztelete, szeretete - az "élet" tisztelete
- felelősség tudat

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú gyerekek joga van ahhoz, hogy a nemzetét éltető hagyományokat megismerje, ezekről pozitív élményeket szerezzen, és ezáltal hiteles, követendő mintákat kapjon. A gyerek, családtagjaival, társaival olyan külsőségekben, tartalmukban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, életre szóló útravalót kap.

További törekvésünk, hogy a közös cselekedetek folyamatában a gyerekekben alapozódjanak meg azok a készségek, jártasságok, amelyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására.

A gyerek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, képességeinek fejlesztése az óvodai nevelés általános feladata, amit programunkban alapfeladatnak tekintünk.

Programunk fontos kiindulópontja, hogy a hagyományőrzés érzelmet kiváltó hatásából fakadóan az érzelmi nevelés mindhárom területet áthatja. A gyerek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése az anyanyelvi neveléstől szintén elválaszthatatlan. A hagyományőrzés érzelmi hatástöbblete, az örömmel átélt aktivitás, az egészségnevelés, a szocializálódás, az anyanyelvi- és értelemfejlesztés mozgató ereje. Ez vonul át az óvodai élet valamennyi tevékenységformáján, a fejlesztés területein, vagyis áthatja az egész nevelési rendszert.

A néphagyományőrzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák

- a játék,
- a mindennapos mozgás,
- a külső világ tevékeny megismerése,
- az esztétikai tevékenységek.

A gyerek a tevékenységek gyakorlása során tanul. Tanulásában a kompetencia alapú szemléletnek megfelelően elsődleges a képességfejlesztés, az ismeretek rendszerezése és pozitív attitűdök kialakítása és elmélyítése.

Az óvodai nevelésben a néphagyományőrzés folyamatosságát a mindennapok hagyományőrző tevékenységei és a jeles napok tevékenységei adják.

A hagyományőrzést szolgáló feladatok

A népi hagyományok gazdag tárházából a gyerekek korának megfelelő, számukra örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemek kiválogatása, és azoknak a nevelés folyamatába illesztése kulcsfontosságú feladat.

- A mindennapok népszokásőrző tevékenységei közül a programban azok kapnak helyet, amelyek a földhöz, a természethez, a természetes anyagokhoz való kötődést, a felnőttek és gyermektársak megbecsülését állítják előtérbe
- A jeles napok közül azok kerülnek a programba, amelyek a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelnek: karácsony, farsang, húsvét. Továbbá azok, amelyek a hétköznapi népszokásőrző tevékenységeit visszatérő jelképekkel, cselekvésekkel ünnepivé emelik.
- A népi kultúra szellemi, tárgyi alkotásai közül az esztétikai élményeket fokozó alkotások kiválogatása, és ezeknek a programba fűzése képez fontos feladatot.

A program a sajátos tartalom- és eszköz-rendszerével az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő személyiségfejlesztő funkcióját szolgálja, felvállalva a népi kultúra átörökítésével a teljes gyermeki személyiség fejlesztését.

Gyermekkép, óvodakép

Gyermekképünk

A gyermek fejlődő személyiség, amelyet a genetikai háttér, az érés sajátos szabályai, valamint a spontán és tervezett környezeti hatások – ideértve a spontán és tudatos nevelési befolyásokat is – együttesen alakítanak. E tényezők hatásaként a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénként változó fizikai és pszichikai szükségletei fejlődnek ki.

Akik gyermekekkel élnek, azok a "legtisztább lelkekkel" élnek, és a velük való együttélés minket, felnőtteket is gazdagít. Mi magunk is szeretetet kapunk, figyelmet, ragaszkodást. Rájuk figyelve remek játszótársra lelhetünk, hisz játszani lehet velük az életet, s ezzel egyszerűen minden más megvilágításba kerül. Belefér az érzelmek tengere, uralkodó szerepe; a játék, a játékosság, a gondolatok, érzések szabad áramlása.

Milyenek is ők?

„A gyermek olyan, mint a tükör. A szeretetet nem kezdeményezi, de visszatükrözi. Ha szeretet kap viszonzza azt, de ha nem kap szeretet, nincs mit visszatükröznie.”

(Ross Cambell)

Alapfeladatunk mintát adni gyermekeink számára az értékes élethez!

"A gyermekszem a legfurcsább hatalom, próbáld csak ki másokon, vagy magadon, mert amikor a gyermekszem kérve kér, abba minden vágy és csoda belefér."

Feladatunknak tartjuk olyan gyermekek nevelését, akik óvodánk derűs, családi légkörében felszabadult, kiegyensúlyozott, az élet minden területén egyéni képességeik szerint megfelelni tudó kreatív, az iskolai életmódra alkalmas gyermekeké válnak. Tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni, nyitottság, őszinteség, és jó kapcsolatteremtő képesség jellemzi őket. Alkalmazkodók, együttműködők, önállóak, felszabadultan játszanak. Kötődnek a meséhez, zenéhez, az alkotó, alakító tevékenységekhez, szeretik és óvják a természet kincseit. Az óvoda pedagógusai segítségével kiépül bennük a bizalom, az egymás megbecsülésének érzése. Arra szeretnénk nevelni gyermekeinket, hogy tudjanak boldogok lenni, úgy rendezni életüket, hogy abban örömeiket leljék. Felnőve váljanak olyan emberré, akiket nem rontott meg a kíméletlen túlekedés, akik nem pénzben számolják a barátságot, sőt még a munkát sem, hanem arra törekcsenek, hogy igényes és humánus, gondolkodó-cselekvő emberek maradjanak.

Óvodaképünk

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve a családi nevelés kiegészítője, ahová a gyermekek a harmadik (2,5) életévüktől, járhatnak.

Nevelésünknek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Intézményünk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az ide járó gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvoda funkciója: óvó-védő szociális nevelő, személyiségfejlesztő.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó néphagyományörző műveltség tartalmakról, az egyetemes emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről. Évek óta foglalkozunk a néphagyományokkal, mely a népszokásokra, jeles napokra, a mindennapi élet hagyományaira, szokásaira, a népművészetekre épülő, óvodai program komplex megvalósítását teszi lehetővé. Nevelőtestületünk felvállalta a helyi hagyományok őrzését és ápolását, rendelkeznek alapvető néprajzi ismeretekkel, és ez irányba rendszeresen továbbképzik magukat. Rendszeresen kutatjuk a helyi és környékbeli hagyományokat, népművészeti emlékeket, értékeket, fontosnak tartjuk ezek összegyűjtését, megőrzését és továbbadását a jövő számára.

A nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítést, amelyekkel minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelik, szociális és testi fejlettséghez

Az óvodai nevelés feladatai

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés, *az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszirtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak, igényének alakítása* ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakításához és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. Ezzel a gyermek testi nevelésén kívül hozzájárul az egész személyiség alakulásához.

Feladatunk:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése,
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megszerzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a helyes fogápolás elsajátítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges és biztonságos környezet biztosítása,

- ha szükséges megfelelő szakember bevonása, speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátása.
- az alapvető életvezetési készségek elsajátítása, mint a döntéshozatali készség, a kreatív gondolkodás készsége, a kommunikációs készség, az önismeret készsége, az érzelmek kezelésének a készsége, a problémamegoldás készsége, a kritikus gondolkodás készsége, az interperszonális készségek fejlesztése, amely elengedhetetlen a problémák megoldásához, a rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, készségeket és képességeket.

A gyermekek gondozásában a dajka segítségét vesszük igénybe. A segítségnyújtás kölcsönös bizalomra, meghitt viszonyra épül, a kapcsolatépítés egyik lehetősége.

A WC és mosdó használatára bármikor joga van a gyerekeknek, ennek az igénybevételében a gyermeket soha nem korlátozzuk. Az intimitás miatt személyes segítségnyújtást biztosítunk a gyerekek életkorát és fejlődésüket figyelembe véve, a beszoktatás idején és a kisebbeknél különösen ügyelünk erre. A gondozási feladatok intimitást igényelnek, ezért törekszünk arra, hogy e tevékenységet lehetőleg ne csoportosan végezzék gyermekeink. Mivel minden gyermek máshol tart a fejlődés területén, ezért a szülőkkel együttműködve kialakítjuk a segítségnyújtás módját, mélységét.

Az egészséges testi és mentális fejlődés egyik feltétele a táplálkozás. A konyha kérésre, orvosi igazolás alapján biztosítja az ételallergiás gyermekek étkezését, akiknek étele külön edényben érkezik. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Különösen védjük a gyermekek érzékszerveit. Ápolásukhoz tiszta eszközöket, nyugodt feltételeket teremtünk.

A gyermekek egészséges fejlődésében legalább ilyen fontos szerepe van a pihenésnek. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, nyugalom, kényelmes ruházat, tiszta ágynemű. A gyerekek kispárnát, „alvókát” hozhatnak. Nem erőltetjük az alvást, de a nyugodt, csendes pihenést minden gyermek számára biztosítjuk, mivel kiegyensúlyozott test és lelki fejlődésükhöz erre szükségük van. Mivel a gyermekek alvásigénye életkoronként és egyénileg is eltérő, a csoportok napirendjének tervezésében is figyelembe vesszük ezt. A kisebbeknél hosszabb pihenőidőt biztosítunk a nagyobbaknál ez már lerövidül.

Kapcsolattartás a fogorvossal, csoportonkénti vizsgálat, szülők számára lehetőség biztosítása egy fogorvosi konzultációra. Egészség hetet tervezünk. Ezen a héten minden csoportban a napi tevékenységek az egészséges életmód köré csoportosulnak, ennek megfelelően vannak összeválogatva, megtervezve. Ezek megvalósulnak összevontan és csoportonként is.

Környezettudatosság: magas ágyások, fűszernövények ültetése. A növények nevelésével környezettudatosságra neveljük a gyerekeket. Rovarhotel, madáritató, madárodú elhelyezésével rávezetjük a környezetünk élővilágának megóvására.

Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellegzetes vonása, hogy magatartását az érzelmek irányítják. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket érzelmi biztonság, egy állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott és szeretetteljes környezet vegye körül. Ennek érdekében fontos, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor pozitív érzelmi élmények ériék; a gyermek és az

óvoda munkatársai, valamint a gyermekek és a pedagógusok közötti kapcsolatot pozitív hozzáállás és érzelmi töltet jellemezze.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül, amely befolyásolja a gyermek érzelmi kötődésének fejlődését, amelynek megvalósítása a pedagógus és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők feladata.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszer megalapozását.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődésalapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség esetén különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe megfelelő szakemberekkel (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.).

Cél:

- Szocializáció serkentése, társadalmi környezetbe való bevezetés szélesítése.
- Barátságos, derűs csoportlégkör alakítása és a kötődési hajlam erősítése.
- Erkölcsi, érzelmi, akaratni tulajdonságok fejlesztése.
- *Nemzeti identitástudat alakítása.*
- *A keresztény kulturális értékek gyakorlásának biztosítása*
- *Családhöz való kötődés elősegítése.*

Az óvodai nagycsoportosai között a kapcsolattartást erősíti a közös szereplések, a közös felkészülés, például a szüreti felvonulás. A gyerekek képességeit figyelembe véve lehetőség biztosítása az óvodapedagógus számára az anyák napi ünnepség megihittebb, személyesebb, érzelmileg gazdagabb köszöntésére. Az autómentes nap alkalmával sport napot tervezünk a gyerekekkel és a szülőkkel egyaránt, ahol lehetőséget biztosítunk egyéni és csoportos sport versenyekre. Nyári táboroztatás kezdeményezése sok-sok élményt, tapasztalást, feltöltődést jelenthet felnőttek, gyermeknek.

Az óvodapedagógus feladatai

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodaskor végéig
- Kedvező érzelmi hatások biztosítása.
- Lehetőség biztosítása az én érvényesítő törekvéseknek.
- Egymás közötti bizalom kiépítése (óvónő-gyerek, gyerek-gyerek, gyerek-dajka között)
- Biztonságérzet keltése a csoportban való tartózkodás során.
- Alá-, fölé- és mellérendeltségi helyzetek átélése, elfogadása.
- Egymás iránti tolerancia alakítása (különbözőségek elfogadása).

- Közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és közös tevékenységek kibontakoztatása.

A fejlesztés tartalma:

- Napirend szerinti tevékenységek (játék, munka jellegű tevékenység, tevékenységekben megvalósuló tanulás)
- Beszoktatás: a leválási nehezítettséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében
- Játéktevékenységek
- Az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinak gyakorlása
- Munkatevékenységek: a természetes környezet óvása
- Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, ünnepek, stb.)
- A természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységei
- Közös készülődés ünnepekre, rendezvényekre

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás
- Véleménynyilvánításban, döntésekben, választásokban vállalt feladatai elvégzésében önálló
- Tiszteletudó a viselkedése
- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit
- Igazmondásra törekszik
- Képes a belátásra
- Megkezdett munkáit befejezi
- Észreveszi környezetének rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket
- Örül a csoport közös sikereinek
- Együttműködik a közös cél érdekében

Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk a gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére, életkori sajátosságaira alapozva tapasztalatszerzés biztosítása a természeti és társadalmi környezetről, valamint a gyermekek értelmi képességeinek megalapozása, fejlesztése. Az anyanyelvi nevelés áthatja az egész óvodai életet, a gyermeki tevékenység minden területét.

A szocializációs folyamatban a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb része. A kommunikáció által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gyarapodnak ismeretei, kapcsolatai, fejlődik beszédképessége, anyanyelvi kultúrája.

Feladatunk:

- A gyermekeket olyan beszédközegbe helyezni, ahol a különböző élethelyzetekben támogatjuk a kérdezést, elkerüljük a javítgatást.
- A gyermek ne csak választékosan, hanem szépen, helyes kiejtéssel tanuljon meg beszélni.

- Az értelmi képességek, érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás fejlesztése.
- Az alapvető kulturtechnikák elsajátításához szükséges különböző képességek alakítása, fejlesztése.
- Egyre pontosabb, valósághű érzékelés – észlelés kialakítása.
- A figyelem összpontosítására való képesség alakítása.
- A valósághoz közelítő képzeleti működés alakítása.
- Emlékezet fajtáinak finomítása.
- Gondolkodási alapműveletek stabilizálása.
- Kreatív problémamegoldó gondolkodás lehetőségeinek bővítése.
- A beszéd fejlődésével párhuzamosan kialakuló elemi, fogalmi gondolkodás megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Olyan változatos tevékenységek tervezése és szervezése a mindennapok során, mely épít a gyermeki spontaneitásra, kíváncsiságra, érdeklődésre, a természetben történő felfedező megismerésre, az élethelyzethez fűződő tapasztalatszerzési lehetőségekre.
- A játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés, vizsgálódás biztosítása.
- A kötött és a kötetlen foglalkoztatási forma közötti ésszerű arány kialakítása és a komplexitásban rejlő lehetőségek kiaknázása.
- Az értelmi képességek – érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotó képesség – fejlesztése.
- A szülők folyamatos tájékoztatása a gyermek értelmi fejlődéséről, további teendőkről, az otthoni fejlesztés lehetőségeiről.
- Problémák esetén, szülő beleegyezésével szakember segítségének kérése.
- A szülők figyelmének felhívása a gyermek kiemelkedő képességére, további teendőkre.
- Biztosítson módot a kérdésre, adjon választ és kérdezzen vissza, beszéde legyen szemléletes és képszerű.
- Teremtsen helyzeteket, melyekben a gyermekek elmondhatják örömeiket, bánatukat, azt ami foglalkoztatja őket.
- Ismerje fel a beszédhibákat, a hangszín és beszédritmus rendellenességeit, gondoskodjon a szakirányú fejlesztésről.
- Szervezzon játékokat a beszédszervek ügyesítésére.
- Családi háttérből kiindulva, a gyermek egyéni képességeit megismerve, beszédfejlesztő, kompenzáló tevékenység folytatása.

Az óvodai élet megszervezése

Személyi feltételek

- Intézményünkben egy kivételével minden óvodapedagógus óvónőképző főiskolát végzett, közülük néhányan speciális képzettséggel is rendelkeznek. Munkájukat szakképzett pedagógiai asszisztensek és dajkák segítik. Számítógépes alapismerettel mindenki rendelkezik. Pedagógusaink folyamatosan képzéseken vesznek részt, törekszenek a szakmai, módszertani megújulásra, fejlődésre a program megvalósítása érdekében. A nevelőtestület valamennyi tagja eleget tett és tesz a továbbképzési kötelezettségének.

- Óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazott összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.
- Az ügyviteli és adminisztrációs feladatokat óvodatitkár végzi.
- Az óvoda zökkenőmentes műszaki működéséről, kertünk ápoltságáról karbantartó kollégák gondoskodnak.
- A fejlesztést igénylő gyermekekkel fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, a beszédhibás gyermekekkel logopédus foglalkozik.

Az óvoda dolgozóinak létszáma a két épületben összesen: 31 fő

- óvodapedagógus: 17 fő
- pedagógiai munkát segítőik száma: 8 dajka, 3 pedagógiai asszisztens.
- egyéb segítő munkatársak: 2 karbantartó, 1 óvodatitkár

Adaptált programunk megvalósításának feltételei közé tartozik elsősorban, a személyi feltételek biztosítása. Gyakorlatban ez azt jelenti, hogy minden csoportban két óvodapedagógus, vagy egy óvodapedagógus és egy pedagógiai asszisztens látja el a nevelési/fejlesztési feladatokat.

A feltételrendszer fontos eleme az óvodai nevelőközösség, ezen belül is az óvónő személyisége a következő személyiségjegyekkel:

- megfigyelő és helyzetfelismerő képesség,
- a jövő elképzelésének képessége,
- megosztott figyelem,
- önmagával és a gyermekekkel szembeni igényesség,
- pedagógiai tapintat,
- kiegyensúlyozott állapot, érzelmi gazdagság,
- a gyermekek szeretete, megértése, megbecsülése,
- segítőkészség, optimista magatartás.

Az óvoda egész nevelőközösségének rendelkeznie kell az együttműködés, egymásra figyelés képességével a mindennapok során, hogy példaadással neveljük a gyermekeket.

Az óvónő a néphagyományőrző szemlélettel azonosul és így elsajátítja azokat az ismereteket, készségeket, amelyek a program megvalósításához szükségesek. Biztonságot áraszt, képes hitelessé tenni önmagát, tudatosan alkalmazza a metakommunikáció, a "testnyelv" kifejező eszközeit. Kezdeményező, elfogadó a nevelési folyamatban, követi és tiszteletben tartja az egyes gyerek és a család haladási irányát, ütemét. Segítségnyújtása egyénre szabott, amit drámapedagógiai szemlélete is segít. Nevelési tevékenysége tudatos, abban a hagyományőrzés, a családokkal való együttműködés és a természetszeretet meghatározó szerepet játszik.

Nevelőtestületünk továbbképzési irányultsága

Szakmai megújulás iránti igényünk nagy, amit minden óvodapedagógus a program eredményes megvalósítása érdekében tesz.

Lehetőségeink szerint folyamatosan részt veszünk továbbképzéseken. A továbbképzéseken való részvétel kijelölésénél és a feladatok megosztásánál az óvónők érdeklődését, egyéni adottságait, a területhez való vonzódását vesszük figyelembe. Ezáltal azt kívánjuk elérni,

hogyan egy bizonyos területen legyen mindenki jártas, minél nagyobb sikerélményhez jusson, szívesen ossza meg a szerzett tudást, tapasztalatot, érezze, hogy a közösség nélkülözhetetlen tagja.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épületeinek elhelyezkedése: A székhely óvoda a település központjában helyezkedik el, Telephely óvodáink épületei a község régebben épült részén helyezkednek el. A csoportszobák felszerelése minden igényt kielégít, s néphagyomány-ápoló programunkhoz illeszkedik. A játékok esztétikusak, a mai kor igényeinek megfelelnek. Óvodáinkban gázzal üzemelő központi fűtés, víz és csatornarendszer működik. Csoportszobáink több funkciót töltenek be, óvodai tevékenységek, játék, foglalkozás, étkezések, és a pihenések színterei. Az óvoda felszereltsége jónak mondható.

Könyvtárolmányunkat folyamatosan gyarapítjuk a program szellemiségének megfelelően, s újonnan megjelenő kiadványokkal bővítjük. Az óvoda helyiségeiben a játékokat, berendezéseket fokozatosan kicseréltük természetes anyagokból készült eszközökre (vessző, gyékény, fa). A csoportszobákban természetsarkokat és kézműves sarkokat alakítottunk ki, ahol egyrészt az évszakoknak megfelelő terméseket, másrészt a természetes anyagokat, kézműves tevékenység kellékeit helyeztük el.

Felhasznált anyagok: gyapjú, bőr hulladék, gyékény, csuhé, rafia, gyöngyök, filc anyag, speciális festékek, fonalak, kis méretű szövő keretek, korongozók, kékfestő anyag, agyag. Rendelkezünk még égetőkemencével és a sütésekhez szükséges tűzhellyel. E program megvalósításához szükséges természetes anyagok, hagyományápoló eszközök is rendelkezésre állnak. Így például kisméretű szövőkeretek, fonalak, korongozók, agyag, égetőkemence, gyöngy, gyapjú, bőr hulladék, textília, különböző termések, valamint több öltözet népi ruha a gyermekek népi dramatikus játékához, táncához stb.

A csoportszobákban és az udvaron főleg fából készült játékok találhatók, melyeket folyamatosan cserélünk.

2001-ben létrehoztuk az „Inárcs Óvodás Gyermekeiért” alapítványt, melynek célja az óvoda működésének segítése, pénzügyi támogatása. A továbbiakban is minden pályázati lehetőséget kihasználunk, mely munkánkat segíti.

Elengedhetetlennek tartjuk a továbbiakban is a hagyományörzéssel foglalkozó óvodákkal való kapcsolattartást. Mivel „Minden terv, minden program annyit ér, amennyit megvalósítunk belőle”, ezért nevelőtestületünk azon fáradozik, hogy lelkiismerete alapján a legtöbbet nyújtsa a gyerekeknek.

Mindhárom óvodai épületünkben adottak a feltételek a pedagógiai program megvalósításához, rendelkezik szükséges helyiségekkel, eszközökkel és tárgyi feltételekkel.

- Óvodáink berendezési tárgyai, felszereltsége praktikus, esztétikus. A közelmúltban mindenhol megújultak az óvodai alapítványunk segítségével
- A csoportszobák az ott dolgozó felnőttek egyéniségét, ízlésvilágát tükrözik.
- Játékainkat az életkornak megfelelően, biztonság, tartósság, célszerűség, tudatosság alapján vásároljuk, készítjük. Igyekszünk sok természetes anyagot használni, választani. Népi játékszereket, eszközöket is alkalmazunk.
- Csoportjainkban a népi kultúra átörökítéséhez szükséges mesterségbeli szerszámok, anyagok, állnak rendelkezésünkre.
- Sporteszköz- állományunk korszerű, gazdag, a sokoldalú testi fejlődést szolgálja. Tornaszoba két épületben található.
- Sószoza mindhárom óvodában készült.

- Szakkönyvtárunkat folyamatosan bővítjük, gazdag módszertani, pedagógiai, pszichológiai, közoktatásügyi könyvkiadást segíti az óvodapedagógusi, vezetői munkát.
- Informatikai eszközparkunkkal (számítógép, fénymásoló, internet stb.) lépést tudunk tartani a XXI. század kihívásaival. Internettel ellátott számítógépek és nyomtatók állnak a pedagógusaink rendelkezésére. Ezen kívül mindhárom óvodánk rendelkezik laminálógéppel. A szakmai munka színvonalának szinten tartása és fejlesztése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk és keressük a lehetőségeket arra, hogy intézményünk tárgyi feltételeit folyamatosan bővítsük.
- Udvarainkon a játszóterek Eu-s szabványnak megfelelő játszótéri eszközökkel vannak felszerelve. Folyamatosan ellenőrizzük, javítjuk illetve cseréljük őket.

Gyermekcsoportok szervezésének elvei

Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvoda a néphagyományőrzés és az értékteremtés kezdeményezőjeként újraéleszti a nép, az adott közösség hagyományait, egyben új megvilágításba helyezi a család biztonságadó szerepét. Igyekszik megteremteni az egyensúlyt a családi és az intézményes nevelés között úgy, hogy kiegészíti, gazdagítja azt. Az óvodában folyó hagyományápolás hatására egyes családoknál olyan szokások jelennek meg, amelyek életmódjukban szemléletváltást jelentenek: vállalják, magukénak kezdik vallani a múlt értékeit. A gyerek az együttlétekből a családi-óvodai egymáshoz tartozás, az együvé tartozás örömét kapja örökölni. A családok aktív részvétele során kiderül, minden emberben él a derűs együttlétek, a közös játékok iránti igény. A múlt felkutatásával és közös éltetésével mindkét "intézmény" az alkotás részeseivé válik. Az óvoda és család kapcsolatát átgondoltság, szervezethez, tervszerűség jellemzi.

Az együttnevelés célja, feladatai

Óvó-védő-segítő kezdet nyújtani a gyerekeknek, a családnak, létrehozni egy olyan emberi kapcsolatrendszert, amelyből merít a gyerek, a család és az óvodai testület.

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek 2,5. életévétől az iskolába lépésig. A program a beszoktatási időszakot tekinti a családdal való együttnevelés kiindulópontjának.

Alapelvek	Óvónő a folyamatban
Bizalommal teli, őszinte óvodai légkör	Megteremti az oldott kapcsolatteremtés lehetőségét
Egyenrangú partneri kapcsolat	A kapcsolatot a családdal a gyerek érdekeinek rendeli alá. Közös célkitűzések
Pedagógus etika	A szülők, a gyerekek személyiségjogait tiszteletben tartja.
A másság elfogadása, tisztelete	Az egyes családok nevelési felfogását tudomásul veszi
Nyitott, segítőkész testület	Az óvónő tapintatosan segíti a családi nevelést. A nyitottságra, az együttműködésre, a kölcsönös reális elvárásokra támaszkodva mélyítjük a családokkal való kapcsolatot. Az együttműködésnek együttneveléssé kell

	fejlődni.
A program hiteles éltetése	Mintaadással és felkészültséggel építi be a hagyományörzés elemeit az együttműködés rendszerébe
Egyenletes kapcsolattartás	Gondoskodik a folyamatos információcseréről és a rendszeres közös programokról.

Az óvodapedagógusnak feltételeznie kell, hogy a szülő a legjobban ismeri, és a legjobbat akarja gyermekének. Nyitott, együttműködő attitűddel, szakmailag megalapozott véleménynel, az óvodai nevelés magas színvonalával érje el a pedagógus, hogy pedagógiai munkáját a szülők támogassák, kapcsolattartásukat az őszinteség, és a problémák megoldására való törekvés jellemezze! Munkája során legyen megértő, türelmes, elvárásaiban egységes és következetes, a családok érzelmi életébe soha ne avatkozzon, bizalmas információt ne hozzon nyilvánosságra, a gyermekeket érintő döntéseibe a szülőket mindig vonja be!

Heti rend, napirend meghatározása

A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása.

Napirend

A **napirend** lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltta teszi, változtatható, módosítható. A gyermekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

A néphagyományőrző szemléletű nevelés nem csak a népművészet értékeinek megőrzésére vállalkozik. A népi kultúra más területein, a népi életmód mindennapjaiban is fellelhetők azok az értékek, amelyek újra felhasználásra alkalmasak. Ez egy olyan komplex nevelési rendszerben valósul meg, amelynek feltétele a gyerek életkori sajátosságainak megfelelő optimális környezet. A programban az optimális környezet - a tárgyi és személyi feltételeken túl - egy gyermekközpontú életrendet jelent.

A napirend elemei:

- a rugalmas, integrált napirend,
- a családi, azonos életkorú gyerekcsoport,
- a differenciált bánásmód,
- az érző, alkotó nevelőtestület,
- a nevelésben együttműködő családi-óvodai közösség.

A napirend folyamatos, az egyes tevékenységformák a játékba ágyazottan szerveződnek. A Gondozás c. fejezetből ismert a tevékenységek szervezése.

A gondozási teendők időtartama (a mosdóban, az öltözőben, az udvaron, a déli étkezések és a pihenés idején, stb.) a gyerekek tempójához, igényéhez igazodik. A többi tevékenységforma megválasztásának időpontját a gyerekek életkora, a csoport és a helyi sajátosságok, valamint az "Évkör" tevékenységrendszere határozzák meg.

Javasolt napirend

Időpontok	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
6:00-9:30	SZABAD JÁTÉK Reggelizés Mozgásfejlesztés (tervezett kötelező vagy kezdeményezett tevékenység)	SZABAD JÁTÉK Reggelizés Mozgásfejlesztés (tervezett kötelező vagy kezdeményezett tevékenység)	SZABAD JÁTÉK Reggelizés Mozgásfejlesztés (tervezett kötelező vagy kezdeményezett tevékenység)
9:30-12:00	Felajánlott, választható tevékenység JÁTÉK a levegőn	Felajánlott, választható tevékenység JÁTÉK a levegőn	Felajánlott, kötelező, vagy kötelezően választható tevékenység JÁTÉK a levegőn napi összesen 45 perc iskola-előkészítő fejlesztő foglalkozás
12:00-14:40	EBÉD (kötött formában) PIHENÉS	EBÉD (kötött formában) PIHENÉS	EBÉD (kötött formában) PIHENÉS és igény szerint felajánlott tevékenység
14:40-17:00	UZSONNA (Folyamatos vagy kötött formában) Felajánlott, választható tevékenység JÁTÉK a levegőn	UZSONNA (Folyamatos vagy kötött formában) Felajánlott, választható tevékenység JÁTÉK a levegőn	UZSONNA (Folyamatos vagy kötött formában) Felajánlott, választható tevékenység JÁTÉK a levegőn

Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. A hetirendbe foglalt tevékenységek:

- Mindennapi mozgás
- Mesélés, verselés
- Külső világ tevékeny megismerése
- Matematika jellegű tevékenység
- Ének, zene, népi játék, tánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- mozgás

A hetirendben – a napirendhez hasonlóan - vannak stabil, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógus döntése alapján rugalmasságra. A hetirendnek naponta biztosítani kell a tervezett, és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó. Szervezhető kezdeményezett vagy kötött formában. A 3-4 éves gyermekek eltérő fejlettségét tolerálva vezetjük be a kötelezőséget. A program sajátossága, hogy a tervezés igényli a közös gondolkodást, a tevékenységek összehangolását.

A nevelési évben végig vonuló hagyományőrző tevékenységrendszer egyeztetett tervezést kíván. Az óvoda sajátosságai és törekvései alapján kialakított helyi "Évkör" az éves tervezést áttekinthetővé teszi. Ebből kitűnik, hogy a testület mit, és mennyit, kíván beépíteni a hagyományőrző tevékenységekből. Az évszakonkénti lebontás már részletesebb rendszerezést nyújt.

Az évről évre visszatérő jeles napok óvodai hagyományteremtését az Ünnepeink rendje összeállítás segíti, amelyben az előkészületek folyamatát lehet összehangolni. (Pl.: Lucázni csak a nagyfiúk mennek, vagy a karácsonyi köszöntést melyik csoport játssza szívesen). A közösen elfogadott és tervezett tevékenységek ismeretében tervezhető csoportonként a kapcsolódó műveltséganyag. Ajánlott az évszakonkénti bontás. A tevékenységformák további tervezését az óvónő módszertani szabadsága határozza meg. A hagyományőrző, a családokkal együtt nevelő folyamat, megkívánja az óvodai munkatársak összehangolt, belső szokásrendjét.

Az óvodai nevelés tervezése

Nevelés tervezése:

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását.

Az óvónő dokumentálási feladatai:

Negyedéves nevelési terv készítése

Heti tematikus terv készítése

Negyedéves nevelési terv értékelése

Éves értékelés

Gyermekek személyiség lapjának vezetése

A gyermekek értékelése, mérése, Egyéni fejlesztési terv

A gyermekek mérése

A gyermekek mérése az OviKréta programban lévő „gyermekek fejlődésének nyomonkövetése” dokumentumban valósul meg.

Megfigyelésen és mérésen alapul.

Szempontok:

- a gyermek motoros fejlettsége (nagymozgás, finommozgás, vizuomotoros)
- a gyermek kommunikációs fejlettsége (beszédfértés, beszédprodukció)

- a gyermek szociális fejlettsége (társas kapcsolatok, játék, éneklés)
- a gyermek önállóságának fejlettsége (önállóság, önszabályozás, szokások)
- a gyermek kognitív fejlettsége (megismerő funkciók)

Évente kétszer kerül kitöltésre, melyet a szülők a rendszerben láthatnak és a fogadóórák keretében tájékoztatást kapnak az eredményről.

Külső kapcsolatok

Kapcsolat a bölcsődével

- A bölcsőde és az óvoda vezetője állandó kapcsolatot tartanak.
- A telephelyóvoda vezetők a rájuk nézve fontos eseményekről tájékoztatást kapnak – beiratkozás, programok.
- A településen egy bölcsőde működik, így minden évben egyre több olyan gyermek felvételére kell számítani, akik ebből az intézményekből érkeznek. A férőhelyek számítása végett a beiratkozásnál fokozott figyelem és kapcsolattartás van.

Egyéb kapcsolatok

Kapcsolat az iskolával

- Elsőrendű feladatnak tekintjük, hogy az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentes legyen a gyermekek számára. Ehhez fontos az együttműködés az iskolákkal.
- Lehetőséget biztosítunk az iskolának a beiratkozás előtti bemutatkozásra az óvodai nyílt nap alkalmával, amikor a tanítók és iskola igazgatója ellátogat az óvodákba.
- Az SNI-s gyermekek szüleinek tájékoztatást adunk az iskolaválasztás lehetőségeiről.
- Intézmény látogatások alkalmával ismereteket kapunk és nyújtunk, ami segíti munkánk összehangolódását. A gyermekek nagy örömmel fogadják, amikor még óvodásként beülhetnek az iskolapadba.
- A gyermekek utánkövetése érdekében az óvodapedagógusok meglátogatják volt óvodásaikat az iskolában. A tanítóktól információkat kapnak a gyermekek haladásáról, erősségeikről, és gyenge területeikről. Ezeket felhasználják a pedagógiai munka fejlesztésére.

Kapcsolat a fenntartóval

- Az intézmény vezetője napi kapcsolatban van a település Önkormányzatának dolgozóival, mely elősegíti a zökkenőmentes működést.
- A kapcsolattartás formái a megbeszélések, beszámolók, folyamatos tájékoztatások.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

- Az inárcsi művelődési ház által szervezett programokon rendszeresen részt vesz az óvoda.
- A gyermekek a nevelési év során több alkalommal tekinthetnek meg meseelőadásokat.
- Fellépünk a Szüreti felvonuláson, Nyugdíjasok karácsonyán, Falu napon.

- A könyvtárral minden tagóvoda kapcsolatban van. A nagycsoportos gyermekek többször is ellátogatnak a könyvtárba, ahol megismerkedhetnek a könyvtár jelentőségével, képet kapnak a könyvek használatáról.

Kapcsolat az egyházakkal

- Óvodánk minden egyházzal tartja a kapcsolatot. Különböző események, hagyományos ünnepek által ismertetjük meg a gyerekekkel a különböző szokásokat, a templomokat. Búcsú, karácsonyi betlehemezés, adventi koncert a református egyházban.
- Biztosítjuk a lehetőséget és helyet a felekezetek számára hittan megtartására.

Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

- Gyermekorvos: óvodánk gyermekorvosa évenként egyszer általános vizsgálatot végez a gyermekeken. Ezekhez a vizsgálatokhoz a szülő beleegyező nyilatkozatára is szükség van.
- A doktornő tájékoztató előadásokat is tart a gyerekek számára az egészséges életmódra nevelés keretében.
- A fogorvosnő évente többször ellenőrzi a gyermekek fogazatát, tájékoztatja a szülőket az eredményről, megbeszéli velük a szükséges teendőket.
- A gyermekek számára bemutatót tart a helyes fogmosásról.
- Védőnők: szükség szerint ellenőrző vizsgálatot tartanak. Óvónői felkérésre előadásokat tartanak, szülői értekezleteken válaszokat adnak aktuális kérdésekre.

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálattal

- A szakszolgálat szakembereinek segítségével folyamatosan biztosítjuk a gyermekek fejlesztését, a problémák korai kiszűrését, megszüntetését.
- Az SNI-s gyermekek (beszédfogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, BTMN, testi érzékszervi fogyatékos, autista) ellátása, gondozása folyamatos.
- A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének sajátossága, hogy az egész napos tevékenység, a különleges gondozási igény kielégítését is szolgálja csoportos, kiscsoportos, vagy egyéni formában. - Az SNI gyermek vizsgálata alapján rögzített szakvéleményben meghatározott fejlesztési terület szakemberét, illetve a fejlesztésre fordítandó óraszámot óvodánk biztosítja abban az esetben, ha a szakvélemény tartalmazza, hogy a gyermek a többi gyermekkel együtt részt vehet az óvodai nevelésben. Minden esetben a fejlesztés tartalmáról, folyamatosságáról fejlesztési naplót készít a szakember.
- Logopédiai szűrés: beszédindítás, beszédhibák javítása, nyelvi kommunikációs zavarok javítása, dyslexia veszélyeztetettség megállapítása, terápiája
- Iskolaérettségi vizsgálat: ősszel, tavasszal.
- A fejlesztésben résztvevők: logopédus, fejlesztőpedagógus, mozgásfejlesztő konduktor, szükség szerint, fogyatékoságnak megfelelő speciális szakember
- Minden telephelyóvodában biztosított a hely, az idő és az eszköz ezekhez a foglalkozásokhoz.

Kapcsolat a dabasi rendőrség gyermekvédelmi osztályával

- Részt veszünk az általuk szervezett programban, amelyben felhívják a gyermekek figyelmét a különböző veszélyekre és a helyes viselkedésre ezekben a helyzetekben.

Ünnepek, hagyományok

A néphagyományörzés erősíti az óvodai élet hagyományait, és a népszokásörző és a természetóvó jeles napokkal gazdagítja azt. Egy-egy eseményt mindig izgalmas készülődés előz meg. Ez az ünnepre hangoló örömteli közös tevékenykedés a gyerekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol. Az ünnepek a hagyományok ápolása szempontjából rendkívül fontosak az óvodában, jelentős alkalmak gyermekeink és óvodánk életében. Megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák gyermekeink közösséghez tartozását. Közel hozzák a szűkebb és tágabb környezet eseményeit. Ünnepeinket úgy tervezzük, hogy emelkedjenek ki mindennapi életünkől, de előzményei és emlékei illeszkedjenek gyermekeink természetes életmenetébe.

Nevelési folyamatunk alaptípusát az évszakok változása adja meg. Ezeket a hétköznapi és az ünnepek tagolják

Célunk:

- Az ünnep hangulatához közel álló mesékkel, történetekkel gazdagítjuk a gyermekek ünnepéről alkotott képzeletét
- Az évek során kialakult, megszilárdult szokásmódokkal erősítjük az összetartozás érzését és a szülőföldhöz való kötődést

A jeles napokhoz fűződő népszokások

Őszi ünnepkör

Őszhöz kapcsolódó szokások

Szeptember: A hónap eseménye: visszaszokás és beszokás az óvodába: szabályok felelevenítése, kiscsoportosoknak velük foglalkozó óvodai dolgozók megismerése

- Szent Mihály napja - vásári játék, kikiáltók, énekes játékok

Október: A hónap eseménye: Betakarítás – befőzés: lekvár főzés, befőtt - savanyúság, saláta vagy kompót készítése

- Zöldség-termésbábok készítése
- Szüret az óvodában - szüretelés, énekes játékok, mondókák, szüreti mulatságon való részvétel nagycsoportosokkal
- Dömötör napja-időjóslás
- Állatok világnapja
- Idősek világnapja
- Népmese világnapja

November: A hónap mestersége: Fonózás

- Ez az időszak a szövés – fonás- gyöngyfüzés mesterségének gyakorlása a csoportokban
- Márton napi készülődések, liba - játékokkal a csoportokban, Szent Márton napja-szent Márton életének megismerése, libás mondókák, dalosjátékok, versek, mesék
- Erzsébet nap-időjóslás, várkörjáró játékok
- Szent Katalin nap-időjóslás
- András nap-jóslási praktikák, disznóvágás szokásainak megismertetése, malacokkal kapcsolatos versek, mesék, mondókák

Téli ünnepkör

Télhez kapcsolódó szokások

December: A hónap mestersége: Mézeskalácsosság

- Borbála nap-ág hajtás
- Advent: készülődés a karácsonyra, a gyertyák meggyújtása, (ádventi koszorú készítése, csoportszobák és az óvoda hangulati díszítése)
- Ünnepi hangulódás:közös mézeskalács gyúrás és sütés

- Mikulás várás
- Szent Miklós napja - Mikulás látogatása az óvodában, Mikulás dalok, versek, mesék
- LUCA napja december 13. (kotyolás, alakoskodás, búzaültetés, mondókák énekek, elbeszélések)
- Karácsonyi ajándékok készítése
- Karácsony december 24-25-26. 73 (karácsonyi versek, dalok, köszöntők, karácsonyi asztal, karácsonyfa díszítése, karácsonyi dalok hallgatása)

Január - február: A hónap eseménye: Farsangolás

- Január 01. Újév napja: újévi jókívánságok, köszöntők, rigmusok
- Január 06. Vízkereszt napja: karácsonyi ünnepkör zárása, karácsonyfa lebontása
- Farsang - jelmezes felvonulás, a szülőkkel közös mulatozás, farsangi fánk készítése, téltemetés
- Medve hét. kibújás vagy bebújás? A néphagyomány szerint figyelik meg a medvét a tavasz eljövetelének jóslására
- A farsangi alakoskodás. Jelmezekbe, maskarákba öltözzünk és „elűzzük” a telet

Tavaszi ünnepkör

Tavaszhoz kapcsolódó szokások

Március: A hónap mestersége: Fazekasság

- Só-liszt gyurma, agyag segítségével ismerhetik meg az anyagok tulajdonságait, formálhatóságukat, megmunkálhatóságukat a gyerekek (égető kemence)
- Március 15. -vonulás, zászlós játékok, közös éneklés, zászlókészítés

Április: A hónap eseménye: Húsvét

- -Húsvéti ünnepkör - locsolkodás, tojásfestés, húsvéti köszöntők, énekek, mondókák, zenehallgatás
- Előkészületek: - tojásdíszítés berzseléssel, írókázással, viaszolással
- Festéshez növényi festőanyagok: hagyma héja, cékla leve
- Komatálazás a felnőttek és a lányok körében, barátság alakítás, közös dalos játékokkal.

Május: A hónap mestersége: Nemezelés

- Vizes tevékenységek alkalmával gyapjú felhasználása játékok készítése, nemezelés
- Majális. Az egész óvoda ünnepe. Az óvoda udvarán álló fát színes szalagokkal díszítjük. Közös körjátékozás, éneklés
- Koszorú készítése fűfaágakból
- Pünkösdi- pünkösdi királyválasztás, pünkösdlés, versenyjátékok, mulatozás, énekes játékok, köszöntők, énekek, zenehallgatás

A gyermekek életéhez kapcsolódó szokások

- Születésnap - kívánság szerinti énekek, mondókák köszöntők, gyertyagyújtás, zenehallgatás, tánc
- Névnapi - Jókívánságok, köszöntők
- Nőnap: A fiúk ajándékot készítenek, azzal kedveskednek a közös köszöntésen a kislányoknak
- Anyák napja- Köszöntők, népi mondókák, versek, táncok

- Majális: a három óvoda közös programja a családokkal közösen (mozgásos játékok, vizuális műhelyek, népi játékok, gyermekműsor, népitáncosok fellépése)
- Évzáró, ballagás: az év folyamán tanul mondókákat, verseket, énekeket, dalos játékokat mutatják be a gyermekek. Az iskolába indulók búcsúzó műsorral, tarisznyával a vállukon köszönnek el az óvodától
- Tanévnyitó az iskolában: a leendő első osztályosok verssel köszöntik a pedagógusokat, iskolástársakat

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése

A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 25.(-újabb SNI fogalom meghatározás) "...sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd..."

Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A gyermekek között fennálló különbségeket pedagógiai programunk kialakításakor mindvégig figyelembe vettük és számos helyen beépítettük. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez:

- fontos, hogy fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak mindennapi nevelőmunkánk tartalmi elemeivé

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Óvodánkban az együttnevelés – az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerekek szükségletei szerint.

Óvodánk Alapító okirata szerint az alábbi sajátos nevelési igényű gyermekeket tudjuk befogadni:

A többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki integráltan oktatható a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján és **enyhe fokban mozgásszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzd.** A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló szakértői véleményében a sajátos nevelési igényt a

megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége alapozza meg.

Sajátos fejlesztési elveink

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.
- Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

Nevelőmunkánk során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segít
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor, konduktoróvodapedagógus, terapeuta együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvopszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

Célunk

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.

- A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei
 - képességei, kialakult készségei
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei]
 - családi háttere

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

Pedagógiai programunkat a gyermekek egyéni fejlesztési terve (Fejlődési napló) is kiegészíti.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához
- az óvodapedagógusok, valamint a pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a
- sérült gyermek családjával.

Óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Óvodánk többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget:

- pedagógiai programunk készítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit
- külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez
- Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazó pedagógusi szolgálat). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, az
- adott óvodapedagógus sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

- Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.
- **Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:**
 - Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
 - A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus
 - szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz
 - a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja
 - egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres
 - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez
 - együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba
 - A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező, szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:
 - segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását
 - javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására
 - segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről
 - együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
 - segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában
 - kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával
 - részt vesz a befogadó közösség felkészítésében
 - részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában

Óvodánk igénybe veheti az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelésfejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek/foglalkozások körébe építik be az óvodapedagógusok.

Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén:

Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról.

Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd- vagy értelmi sérülés – is nehezíti a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén:

Mozgásfejlesztés

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel.

A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség.

A gyermekek fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavarai mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Az óvodai nevelés/fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavarai társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Enyhe értelmi fogyatékos gyermek óvodai nevelése

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés.

A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai segítségéről.

Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhén értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a

gyermek vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő habilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nem beszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, – kommunikációs eszköztárral. A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítséggel használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet.

A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

A magatartás-, viselkedés- és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek is gyógypedagógiai segítséget igényelnek. Az óvoda, amelynek egyik legfontosabb feladata a szocializáció, alkalmazkodást igényel az általa előírt szokás- és szabályrendszerhez.

A magatartászavar lehetséges formái, tünetei, kritériumai, alapsajátossága, kialakulásának okai

A viselkedészavar olyan speciális gyűjtőfogalom, amely mindazon viselkedésbeli módozatokat magában foglalja, amelyek a normatív mércétől való jelentősebb eltérést mutatnak.

A súlyos beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképesség-zavarok, hiperkinetikus (kórosan felfokozott mozgástevékenység) vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az Óvodai nevelés teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy mindezek halmozódása áll.

Nem határozhatók meg egységes jellemző jegyek sem. Az egyes állapotok, tünetek a funkciógyengeségtől a személyiség komplex zavaráig, a teljes funkcióképtelenségig terjedhetnek.

A részképesség-zavarok gyakran az érzékszervi fogyatékoság látszatát kelthetik, a hiperaktivitás, a nyugtalanság, a túlmozgások, a figyelemzavar előfordulásakor a gyermek általánosan gyenge képességűnek vagy rosszabb esetben értelmi fogyatékosnak tűnhet.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának általános jelei:

A gyermek érzékenyebben reagál meteorológiai változásokra.

- Fáradékonyabb az átlagnál, nehezebben tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási és egyéb feszültséget.
- Gyakran igényli a pihenést, szünetet, egyedülállót.
- Fokozottabb szüksége van a tevékenységeket meghatározó állandó keretekre, érthető és követhető szabályokra.

Fontos szempontok magatartás-zavaros gyermek fogadásához

- Lehetőség szerint a csoportban ne legyen több viselkedészavart mutató gyermek, mert felerősíthetik egymás tüneteit.
- Fontos, hogy a gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel állandó kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusok.
- Alapvető dolog, hogy egy szorongó gyermek érzéseit, a szorongása tárgyát mindig komolyan kell venni, csúfolás tárgya soha ne legyen.
- A hiperkinetikus kisgyermek esetében elegendő mozgást kell biztosítani. Fontos a szabályok, határok nagyon pontos meghúzása, és annak következetes betartása is.
- Tudatosítani kell a gyermekben, hogy akkor is szeretjük, ha éppen ostobaságot követett el (nem rád haragszom, hanem arra, amit tettél).
- Hagyjunk minden lehetséges szituációban választási lehetőséget, hogy érezze a döntések következményeit, és érezze a bizalmat is!
- A hiperaktivitással általában figyelemzavar is társul. Figyelemzavaros gyermeknél lényeges, hogy egyszerre csak egy, rövid utasítást kapjon a gyermek (a több utasítás a figyelem fejlesztésénél kap szerepet), és az utasítást mindig indokoljuk is meg!
- A magatartás-zavaros gyermekekkel szemben nélkülözhetetlen a türelem.
- Nem szabad abba a hibába esni, hogy a viselkedészavaros gyermeket kikiáltjuk az óvodai csoport legrosszabb gyerekének, és akkor is őt büntetjük, amikor éppen nem ő volt a konfliktus kirobbantója. A büntetés csak agressziót hoz magával.
- Minden apró sikernek, minden apró viselkedésben beállt pozitív változásnak nagyon kell örülni, állandó és azonnali megerősítésre van szükség, mert ez motiválja majd a gyermeket a további változásra. Ezáltal tudja meg, hogy ahogyan viselkedett egy szituációban, az jó volt.
- Az integráló pedagógus szakmai eszköztárából nem hiányozhat a differenciálás elmélete és gyakorlata.
- Körültekintést és hozzáértést igényel a csoportok szervezése, az eszközök kiválasztása, -feladatszerkesztés, egyéni értékelés.
- Elengedhetetlen az együttműködési készség a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel és természetesen a szülői házzal.
- Az SNI-gyermekek fogadására fel kell készíteni a csoportot a megfelelő mértékben, nem túlhangsúlyozva SNI-társuk másságát, gyámolításának szükségességét.
- Kiscsoportos munkák szervezésénél mindig ügyelni kell arra, hogy társaitól kellő segítséget kapjon.
- A csoport valamennyi tevékenységébe be kell vonni az integrált gyermeket, s mindig olyan feladattal kell ellátni, amelyet eredménnyel el tud végezni. Figyelemmel kell kísérni a gyermek tanulási, figyelmi és fegyelmi teherbíró képességét.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő óvodapedagógusnak, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal kell rendelkeznie:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja;

- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- Mozgásfejlesztés
- Hosszú távú emlékezet fejlesztése
- Szókincsnövelés mondókákkal

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult.

A fejlesztő pedagógiai ellátás az EGYMI és az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

A tehetséggondozás

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagot messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

(Harsányi István)

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés - a tehetségígéretes gyermekek felismerése

- a tehetségnevelés/tehetségfejlesztés/tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik
- a pedagógusoknak és a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetség ígéretes gyermeket sejtet:
- a kivételes tehetségek jellemzői: megszállottság, fokozott kritikai érzék, állandó önelégedetlenség
- a valamilyen területen kiemelkedő gyermekek teljesítményei nem mindig jók, munkavégzésük, fejlődésük nem egyenletes, és gyakran nem vesznek részt a „munkában”

A tehetségfejlesztés módjai közül óvodánkban elsősorban a gazdagítás –dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetség ígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni.

- Egészségnevelés
- A sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése
- Interkulturális ismeretnyújtás: Pl. életvezetés, cigány irodalom, a cigányság története

- Tehetségígéretes gyermekek felkészítése
- Felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak
- Igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt
- A családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Mozsáslehetőség biztosítása
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása.

A tehetséges gyermek tulajdonságai, korán megmutatkozó képességei

A tehetséges kisgyerekek jellemzői:

- meglepő pontosságú, illetve részletességű hosszú- és rövidtávú memória,
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek egy dologra figyelni,
- gyorsan kialakuló, változatos és gazdag szókincs,
- fejlett képzelőerő, amely megnyilvánulhat korai szerepjátékokban,
- korai figuratív rajzolás,
- korai alkotó tevékenységben,
- valóság és fikció korai megkülönböztetésében (másfél évesen tudja, mi a különbség a "játékból megesszük" és az "igaziból megesszük" közt),
- humorérzékeny (kétéves kor körül szándékosan elferdít valami mondókát és aztán nevet ezen),
- magánál *idősebb játszótársakat* preferál (vagy pedig a sokkal fiatalabbakat, akiknek dirigálhat),
- absztrakt gondolkodás, amely ebben az életkorban főleg a nyelvi készségekben érhető tetten (időviszonyokra utaló szavak, mint pl. tegnap, este)
- felsorolásokat másfél évesen "és"-sel köt össze; kétévesen olyan szavakat használ, mint pl. hanem, is, mégiscsak, múltkori, kedvenc; egyre több betűt felismer, esetleg olvasni is megtanul még négyéves kora előtt),
- matematikai készségek is egyértelműen megjelennek (kétévesen 4-10 tárgyat stabilan megszámol; ismeri a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát; háromévesen 50-es számkörben összead, kivon),
- saját személyről való *tudatosság* és önreflexió korai megjelenése (ilyesféle szóhasználatból, kifejezésekből látszik, mint "szerintem", "erre gondoltál", "baba eltöprengett", "jó itt feküdni"),
- szenvedélyes érdeklődés a külvilág, az emberek, a tárgyak, természeti jelenségek, zene, gépek működése stb. irányában; már másfél-két évesen rengeteget kérdez, okokat és összefüggéseket próbál találni,
- fejlett koordináció és finommotoros mozgás.

A tehetséggondozás szervezeti keretei

A tehetséggondozás során elérendő céljaink:

- a gyermekek tér, forma, színeképzetének gazdagítása,
- esztétikai, szép iránti nyitottság, igényesség alakítása,
- finom kézmozgás ügyesedése a technikákkal való megismerkedés,
- újraalkotással alkotókészség, kreativitás fejlesztése,
- a logikus gondolkodás képességének kialakítása,
- önálló döntéshozás kialakítása,
- összefüggések, globális folyamatok felismerése,

- önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- a kreativitás növelése,
- memóriafejlesztés.

Az óvodában a tehetséges gyermekek fejlesztése történhet az óvodai csoportban, illetve kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozásokon.

Az óvodai csoportban a tehetségfejlesztés a mindennapi cselekvéses helyzetekbe van beépítve, a gyerekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységben. Ezek a helyzetek nyitottak, bármikor bárki bekapcsolódhat vagy kiléphet a tevékenységből. Természetesen ezek a foglalkozások is játékosak. Ez hozzájárul az óvoda gyermek személyiségének alakulásához, amelyet az érzelmi biztonságot nyújtó, támogató környezet és az óvónő személyisége is segít.

Tehetséggondozás területei óvodánkban:

- mesedramatizálás
- vizuális tevékenység
- verselés, mesélés

A foglalkozásokra havonta 1x kerül sor a délelőtti órákban.

Az óvodapedagógus feladatai

- Felismerni a tehetséget és megjelenési formáit.
- Segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben.
- Kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit
- A tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése (pszichomotoros és érzelmi – akaratí éretlenség)
- A gyermekek érzelmi blokkjainak feloldása, az alkotói légkör megteremtése.
- Különböző munkaformák kipróbálása/ kidolgozása, melyek során a gyermekek képessé válnak az együttműködésre, az összedolgozásra; mely során tovább fejlődnek szociális képességeik, társas kapcsolataik.
- A művészeti hatások és tevékenységek komplex alkalmazása (zene, báb, drámajáték az alkotótevékenységek motiválásaként, vagy a produktumok felhasználásaként.)
- Az alkotó gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése, az önkifejezés sokoldalú lehetőségeinek a fejlesztése.
- Pályázati lehetőségek figyelésével, írásával igyekezünk anyagi forrásainkat bővíteni.
- Tehetséges gyermekek kiszűrésének módjai közül az alábbiakat alkalmazzuk, igazodva az óvoda korú gyermekek életkori sajátosságaihoz:
- Esetmegfigyelés
- Személyiség megfigyelés /tulajdonságlista alapján

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Célok:

- A hátrányok ne növekedjenek.
- A fokozott törődés ne megkülönböztetett bánásmódban fejeződjék ki.
- Érzelmi támaszt nyújtó bizalmat sugározzon.
- A gyermek iránti megbecsülés, elfogadó szeretetteljes beállítódással.

- A szülők bizalmának megnyerése, mert a segítség elfogadó és együttműködő kapcsolatban eredményesebb.

Feladatok:

- A gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- Az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.
- Befogadó környezet biztosítása
- A hátrányok csökkentése, egyénre szabott differenciált fejlesztés
- A veszélyeztetettség csökkentése.
- A családdal, a Szakértői Bizottság szakembereivel a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve folyamatosan segíteni személyiségük fejlődését.
- A gyermek egyéni szükségleteinek megfelelő támogatás.

A pedagógus feladata:

A személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató tevékenységek megvalósítása, így egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő képességfejlesztés, együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása a gyermekek nevelésében, a gyermek fejlődését segítő más szakemberekkel történő együttműködés, a gyermekek differenciált, fejlesztő értékelése, a családjaikkal történő rendszeres kapcsolattartás.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása

Az a gyermek számít, tartós gyógykezelés alattinak, akinek egészségügyi ellátása az **általános járóbetegszakellátásban** vagy az **általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt nem tud részt venni a kötelező óvodai nevelésben.**

Ha a Járási Hivatal az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése. A pedagógiai és az egyéb lépések tehát nem szociális, hanem nevelési/pedagógiai irányultságúak. Minden lépés a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő - a beiskolázhatóságot biztosító - fejlődését szolgálja

- **A szociális hátrányok kompenzálása – a hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésük segítése:**
- Intézményünkben a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek aránya az összlétszámnak kb. 10 -15 %-a.
- Célunk, hogy a gyermekek az óvodába lépés pillanatától érezzék a velük lévő felnőtt törődését, szeretetét, bizalmát. Mivel a hátrányos és a veszélyeztető környezetben élő gyermekek szenvednek a személyes kötődések hiányától, ők igénylik legjobban a felnőttek

- közelségét, viselkedésükkel felhívják a figyelmet a velük való törődésre, foglalkozásra.
- Elsődleges feladatunk, hogy a gyermekek rendszeresen járjanak óvodába. A csoporton belül megtanulják az együttműködéshez szükséges viselkedésformákat, életvezetési módokat, az együttéléshez nélkülözhetetlen toleranciát.
- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű gyermekek részére.
- Az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

Pedagógusaink a hozzánk járó gyermekek esélyegyenlőségét a következő képen értelmezik:

- a gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás, az óvodába történő belépéstől az óvoda jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a pedagógiai program részeként szervezendő óvodán kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt kiemelten kezelendő.
- Az óvodában gyermekeink biztonságban és egészséges környezetben nevelkedjék, óvodai életrendjét, testmozgás beépítésével, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsuk ki.
- Gyermekeink képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek.
- Az emberi méltósághoz való jog biztosítását, kizárólag óvodai pedagógiai eszköztárunk alkalmazásával teremthetjük meg.
- Óvodapedagógusainknak nem lehet több joga a gyermekkel szembe, mint a szülőknek.
- Óvodai életünk megszervezésekor szükségtelen korlátozó intézkedéseket nem hozunk.
- A személyiség szabad kibontakoztatásának joga alapján minden hozzánk járó gyermek az óvoda által nyújtott szolgáltatásokban szabadon részt vehet.
- A családi élethez és magánélethez való jog érvényesülését a gyermek családi kapcsolatainak tiszteletben tartásával biztosítjuk.
- A tájékozódás jogának szülői gyakorlása érdekében hozzáférhető, nyilvános helyen tároljuk az óvoda alapidokumentumait.
- A rendszeres egészségügyi felügyelethez való jogosultságot az óvodai egészség szűrések, orvosi, - védőnői alapvizsgálatok megszervezésével biztosítjuk.
- Az óvodánkba beiratkozó, hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelésekor biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai

Játék

Játékformák osztályozásának egyik kritériuma lehet a felnőtt közreműködése a játék szervezésében és a játék nevelő hatásainak kiaknázásában. Beszélhetünk két nagy játékkategóriáról:

- gyermekek által szabadon kezdeményezett játékok,
- a pedagógus által irányított didaktikai játékok.

A gyakorló-funkció játékban a gyermek az ismétlések révén különböző képességeit gyakorolja. Alapvető ismérve a mozgás, a tárgyakkal végzett manipuláció, az ismétlés és az utánzás.

Gyakorlójáték kategóriái:

- *hang és beszéd gyakorlása:* dallam, mondóka, szöveg ismételtetése, ritmikus utánzás (fa kocka kopogtatása, dobolás)
- *mozgást gyakorló játék:* ugró kötéllel való játék, szőnyeg, járdaszegélyen, padon járás, szaladgálás, szökdelés, labdázás,
- *eszközzel való játék:* babakocsi, autó tologatás, figurák egymásra rakása, építőelemek egymásra rakosgatása
- *anyagokkal való játék:* homokozás, termésgyűjtögetés, kavicsgyűjtögetés, papír tépkedése, gyűrögetése, víz öntögetése, fröcskölése.

A legegyszerűbb funkciók gyakorlásától az anyagokkal, eszközökkel, és tárgyakkal végzett gyakorlójátékokon keresztül elvezet a konstrukciós és a szerepjátékokig. A tárgyak képzeletbeli használata átmenetet jelent a szerepjáték felé. A tárgyakkal végzett mozgások bonyolultabbá válása elvezet a társas játékok kialakulásához (labda elgurítása).

Konstrukciós, alkotó játék:

Kreativitásra nevel, fejleszti a figyelmet, emlékezetet, képzeletet és kézügyességet. Előre kigondolt tervvel, a feladatok szétosztásával valósítják meg elképzeléseiket az építés során.

Több formáját különböztetjük meg:

- *építő játék:* a gyermek egymáshoz valamilyen kapcsolódási móddal egyszerű elemekből (fahasábok, kukoricacsutka) minta vagy saját elgondolás alapján alkot, épít valamit.
- *gyermeki barkácsolás:* kisméretű kézi szerszámok igénybevételével a gyermek különböző anyagokból új tárgyakat, új alkotást készít elsősorban játékához vagy csak a játékos alkotás örömeért (hiányzó játékeszközt a gyermek maga hozza létre, ajándékkészítés, díszítés, tárgyak készítése, báb készítés, ruha varrás, szövés)
- *konstruálás:* készülhet minta, rajz, ábra vagy a gyermek kreativitására támaszkodva önálló játékként vagy a szerepjátékkal kombinálva.

A szerepjáték:

A szerepjáték a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta, amely a gyakorlójáték keretei között bontakozik ki. A gyermekek a szerepjátékban a tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket, s az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözik. A környezet benyomásait a gyermekek egyénien, szubjektív módon jelenítik meg. Játékukban azonosulnak szerepükkel, s utánóznak. Gyakorolják a másokkal való együttműködést, átélik az alá és fölérendeltségi viszonyokat. A szerepjátékot gazdagítja, ha a gyermekek irodalmi élményeiket szabadon választott, kötetlen módon dramatizálják. A szerepjáték mindig a gyermek által teremtett világban játszódik le. A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatizálásnak és a bábozásnak. Saját elgondolásuk alapján utánozzák a szereplők hangját, mondanivalóját, mozdulatait. A dramatizáláshoz különböző kész vagy általuk elkészített eszközt használnak. A szerepjátékban élethelyzeteket alkotnak újra, ehhez számos eszközre van szükségük. A barkácsolása játék igényéből indul ki, kötetlen. Fontos, hogy ne legyen öncélú. Az elkészített eszközökkel játszhassanak, legyen azoknak funkciója. A gyerekek szerepjátéka nagyon sokszor tükrözi az óvodai élményeiket. A gyerekek eljátszás az óvónénit, az óvodásokat. Az óvodában kapott jó minta utánzása, ugyanakkor az ismeretek játékban

lehetséges elmélyítése, gyakorlása és alkalmazása is rendkívül fontos. Az óvoda mindennapjainak tükröződése a gyerekek játékában jelentheti azt, hogy nagyon jól érzik magukat az óvodában. A játékban fejlődik a gyermek egymás iránti érdeklődése, nő a társakkal való kommunikáció igénye.

A szabályjáték:

A szabályjáték fejleszti a gyermek mozgáskészségét, megfigyelőképességét, emlékezetét, figyelem megosztását, értelmi képességét, ismereteit is.

A szabályjáték lehet mozgásos és értelemfejlesztő. Lényeges eleme a szabályokhoz való igazodásigénye. Minden szinten, minden formában szabálytanulás folyik. A játék "klasszikus" tartalma kiegészül népi játékokkal. Ezek közé sorolhatók:

- az énekes-táncos játékok (szembekötösdí, párcserélő játékok, fogyó-gyarapodó játékok, leánykérő játékok, lakodalmas játékok, vásáros játékok, furfangos és szórakoztató játékok)
- a mozgásos és küzdő játékok (versengő, váltást tartalmazó játékok, vár körüljárás, sorjátékok, hidas játékok)
- a népszokásörző, dramatikus játékok (a jeles napokhoz kötődő játékok)
- a népi játékszerek készítésére a csoporton belül és az átjárhatóság keretén belül is (bábuk, játékbútorok, rongybabák, napraforgószerű lovacsák, csutkababa, töklámpás készítése stb.)

Verselés, mesélés

A gyermek beszédének kialakulását segítő spontán tevékenységekhez (hangzóformálgatás, próbálgatás, szótagismétlés, halandzsázás, stb.) mintegy kapcsolódnak a höcöggető, csiklandozó, tapsoló játékok, a népi mondókák és dúdolók.

A mondókák, dúdolók és versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi stabilitásához és anyanyelvi fejlődéséhez, ezáltal megalapozva a könyvekkel szembeni pozitív érzelmi viszonyt, ami segíti az olvasóvá válás folyamatát. Ezek a kifejezések ritmusukkal és a mozdulatok, valamint szavak összhangjával érzéki és érzelmi tapasztalatokat kínálnak a gyerekeknek, miközben fejlődik a memóriájuk, képzelőerejük és szókinccsük.)

Az élıszavas mesék különösen hatékonyak az óvodás gyermekek nézőpontjának és világérzékelésének formálásában. Ezek a történetek megerősítik a kisgyermek szorongásait, miközben megoldásokkal és felszabadítással szolgálnak. A mese életre keltett tárgyi világa és az ehhez kapcsolódó mágikus világkép, amely feloldja a szigorú ok-okozati összefüggéseket, csodákkal és átváltozásokkal segíti a gyermekeket abban, hogy felfedezzék a mélyebb pszichikai valóságot és a külvilág megismerésére irányuló törekvéseiket.

A mesélővel való közvetlen kapcsolat révén a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás folyamán, akár csak a játéktevékenységek során, élénk belső képeket alkot.

A belső képek létrehozásának folyamata rendkívül lényeges a gyermekek élményeik feldolgozása szempontjából. A mesélési szokások és rituálék kialakítása támogatja a gyerekeket abban, hogy könnyebben rá tudjanak hangolódni, és befogadják a meséket.

Az óvodában a három–hét éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek értelmi-érzelmi és erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Ezek az egyszerű, érzelmi kapcsolatot is erősítő játékok nemcsak a beszédképességet fejlesztik, hanem a gyermek első irodalmi élményét is jelentik.

Irodalmi nevelésünket segíti, kiegészíti, motiválja a népi eredetű zene, ének, s a mozgásos játékok.

E kor irodalmi műfaja: a vers és a mese, közege a nyelv.

Mivel népi eredetű irodalmi anyagunk a magyar nyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát, belső nyelvi törvényeit hordozza magában, fontos a korosztályonkénti helyes válogatás.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos előszavas mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniének elmaradhatatlan eleme.

Célunk

- A mondókák, mesék, versek révén az irodalom iránti szeretet, érdeklődés felébresztése.
- Anyanyelvünk közvetítése, tanítása, esztétikai élmények nyújtása.
- Az irodalom örömforrássá fokozása.

A fejlesztés tartalma

A 3-4 éveseket megismertetjük 8-10 mondókával, verssel; 10-12 mesével.

Ezek elsősorban:

- hőcögtetők, lovagoltatók
- ujjkiszámolók, tenyeresdik, arcsimogató
- hangutánzó mondókamesék
- egyszerű állatmesék, láncmesék
- rövid versek, történetek.

A 4-5 éveseket megismertetjük 4-5 mondókával, 6-7 verssel, 12-14 mesével.

Ezek elsősorban:

- népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, mesék
- vidám, humoros versek
- / prózai / állatmesék
- halmozó, vagy láncmesék
- egyszerűbb szerkezetű tündérmesék
- írók, vagy az óvónők alkotta történetek (gyerekkorról, hasonló korú kisgyerekekről, állatokról, állatkölykökről...)
- a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi
- klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az előző évben megismert mondókákat, verseket, meséket a gyerekek kívánsága szerint ismételtetjük.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyerekek elbábozhassák kedves meséjüket segítségével, ha szükséges.

Az 5-6-7 éveseket megismertetjük 10-12 mondókával, verssel:

Ezek elsősorban: - népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, mesék

- változatos kiszámolók
- találós kérdések, felelgetők, csúfolók, szólások, mondások
- több versszakos versek.

Később a mesegyűjteményt 15-20 új mesével gazdagítjuk.

Ezek elsősorban:

- bonyolultabb, tréfás mesék
- hosszabb tündérmesék
- folytatásos mesék, melyeket a délutáni pihenő előtt mesélünk el a gyerekeknek.
- a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi
- klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Feladataink

- A pedagógus tudatosan, gyermekközpontú, a gyermek korosztályának és egyéni fejlettségének megfelelő szintű meseválasztást kell alkalmazzon.
- Gondos anyagválogatás, életkort és a keresztyén hitvallás értékeit alapul véve.
- Minél több irodalmi anyag közvetítése.
- Hangjátékkal, metakommunikációval történő, tiszta, tagolt előadásmód.
- A közvetítés fokozatának alkalmazása (dúdolás, ének, mondóka, vers, verses mese, próza, dramatizálás.)
- Ismétlések, gyakorlások biztosítása.
- Az irodalmi anyag (főleg a vers) szövegű tolmácsolása.
- Szokások kialakítása (pl. hely, szignál stb.)
- Megfelelő csend, hangulat kialakítása az irodalmi anyag előadásakor.
- Alvás előtti rendszeres mesélés, spontán alkotás közbeni mondókázás, énekelgetés.
- Kapcsolat a szülőkkel, közös felelősségünk, feladataink megfogalmazása.
- Gyermekirodalmi anyag összegyűjtése, rendszerezése, bővítése, óvodai könyvtár létrehozása.
- A gyermekek belső, képi világának alakítása
- A gyerekek nyelvi kifejezőképességének gazdagítása
- Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- kezdeményez, bekapcsolódik a tevékenységbe,
- mondókákat, kiszámolókat, verseket alkalomszerűen felidéz,
- várja és igényli a mesét,
- több verset, mondókát megjegyez, elmondására jelentkezik,
- figyel, csendben van a mesélés alatt,
- van kedvenc meséje, mesehőse, szívesen ábrázolja is,
- szívesen behozza megmutatni, felolvasni otthoni kedvenc mesekönyvét,
- irodalmi ismereteit felhasználja a bábozásnál, dramatizálásra vállalkozik,
- képes megjegyezni a folytatásos mesék összefüggéseit,
- megbecsüli és vigyáz a könyvekre egyedül is vállalkozik az irodalmi anyag elmondására, újrátárára, örömmel várja a mindennapos mesehallgatást, alakul mese tudata, megkülönbözteti a valóságot az elvonttól.

Ének, zene, népi játék, tánc

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Zenei nevelés célja:

- Közös játékkal a közös éneklés örömeinek megéreztetése
- Harmonikus mozgás, mozgáskultúra fejlesztése

Zenei nevelés feladata:

- Zenei képességek, ritmusérzék, zenei emlékezet, zenei alkotókedv felkeltése, kialakítása
- Hely, idő, eszköz biztosításával, körjátékok kezdeményezése
- Hangszeres játékokkal való gyakorlás lehetőségének megteremtése
- Népzenevel való ismerkedés, hagyományok alakítása
- A gyermekek megismertetése népi és műdalokkal, más népek zenéjével
- Mozgáskultúra fejlesztése, esztétikus mozgás alakítása
- Népi játékokkal önfegyelemre nevelés
- Érzelmi kötődések erősítése az ünnepi alkalmakra való felkészülés folyamán
- Zenei ízlésformálás
- Az éneklés, énekes játékok megszerettetése
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, zenei alkotókedvének fejlesztése
- Zenei alapnyelv alakulása
- Néptáncok, népi játékok, hagyományok megismertetése, továbbélése

Tevékenységek:

- Dalanyag éneklése
- Dalokhoz tartozó játékok eljátszása
- Tiszta éneklés gyakorlása
- Zenehallgatás
- Halk-hangos közötti különbség észlelése
- Dallamfelismerés
- Dallambújtatás
- Motívumvisszhang felismerése
- Hangszínek megfigyelése
- Egyenletes lüktetés és dalritmus kiemelése
- Tempókülönbségek: gyors-lassú tempó követése
- Ütőhangszerek, ritmushangszerek használata
- Zenei formaérzék fejlesztése motívum kiemeléssel
- Egyszerű játékos mozgások egyöntetű, esztétikus végzése

- Hangszeres zene hallgatása: magyar népzenei alkotások (vokális és hangszeres zene, műdalok, alkalmi dalok, ünnepek dalai)
- Rögtönzött hangszerek készítése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor

végére:

- Tudjon 4-6 mondókát a magyar beszéd ritmusa szerint mondani
- A dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel, megfelelő tempóban énekelje
- 10 dalt biztonsággal énekeljen, önállóan el tudja kezdeni
- Ismerje fel a magas és mély közötti különbségeket
- Felelgetős dalt énekeljen társával vagy a csoporttal
- Tisztán énekeljen vissza változatos dallammotívumokat
- Énekeljen hat hangterjedelmű dalokat
- Ismerje fel a halk-hangos közötti különbséget, tudjon halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni
- Ismerjen fel dallamot dúdolásról, hangszerről
- Tudjon énekelni dallammotívumok elbújtatásával
- Különböztesse meg az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, cselekvéssel, énekkel, mozgással fejezze ki
- Különböztesse meg és reprodukálja a gyors- lassú fogalompárt dallamban, ritmusban
- Énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörökhöz kapcsolódva
- Ismerjen néhány térforma alakítása lehetőségét (kör, csigavonal, hullámvonal)
- Találjon ki a dallamhoz képest mozgást, játékot
- Egyszerű játékos, táncos mozgásokat szépen formálja
- Próbálkozzon dallamrögtönzésekkel
- Ütőhangszereket használjon
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület. *A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására. Miközben képi formában fejezik ki magukat, mintegy „megnevezik” érzéseiket, gondolataikat: nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak a cselekvéshez, s annak tartalmához kapcsolódó érzelmeik, fejlődnek alkotóképességeik.*

A vizuális nevelés sok mozgással, cselekvéssel, a különböző észlelőfunkciók együttműködésével (látás, hallás, tapintás, ízlés, szaglás) történjen, és akkor a kisgyerek valóban megismeri környezetét, sokrétű tapasztalatot szerez a körülötte lévő tárgyakról, dolgokról, azok viszonyáról, térbeli elrendezéséről. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Cél:

- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően
- A képi, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességek kialakítása
- A gyermeki személyiség fejlesztése
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt
- A cél a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyedebbé tétele,

Feladatok:

- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít.
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a gyerekeket a különböző anyagokkal, a kézi munka technikai alapelemeivel és a világ szépségeivel. Az óvónőnek egész nap lehetőséget kell biztosítania az ábrázolásra.
- A gyerekek képi-plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló-és konstruáló képességének fejlődéséhez szükséges a sokrétű tevékenység feltételeinek a megteremtése egész nap folyamán
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása, vizuális élmények biztosítása
- A vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, formák)
- A vizuális megértés, befogadás, alapozása, önkifejezése
- A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása
- Változatos eszközök biztosítása
- Színre, formára, kompozícióra vonatkozó tapasztalatok nyújtása, szín és formavilág gazdagítása
- Kézmozgások finomítása

Tevékenységek:

Gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás. Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok, őszelek, /tűz, víz, levegő, Föld/ változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei. Ugyancsak kitűnően használható a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Legyen bátrabb, ötletesebb az építésben, a téralakításban
- Rendelkezzen tapasztalatokkal különböző alakú zárt és nyitott terek elkerítésében
- Tevékenyen vegyen részt az őt körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében

- Képes legyen a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére
- Élményei, elképzelései, képzeleti megjelenítésében többnyire biztonsággal használja a képi kifejezés változatos eszközeit
- Formaábrázolása változatos legyen, többnyire képes legyen hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. Emberábrázolásaiban jelenjenek meg a részformák (pl. haj, ruha), próbálkozzon a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- Tudjon formákat mintázni elképzelései alapján megfigyelései felhasználásával
- Önállóan és csoportmunkában készítsen egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket, maketteket. Fokozott önállósággal tudja alkalmazni a megismert technikákat.
- Önállóan díszítsen tárgyakat.
- Mondja el véleményét az óvodai környezetről, saját műveiről és a műalkotásokról
- Figyelmét összpontosítsa, technikai tudását aktivizálja
- A gyerek önmaga is kezdje el javítgatni saját készülő alkotását

Mindennapos mozgás

A gyermekek legfontosabb igénye és természetes kifejezési módja a mozgás. A rendszeres, szívesen végzett, közösségi testmozgás segíti a gyermekek optimális személyiségfejlődését és hozzájárul az egészséges életmód kialakításához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A gyermekek óvodai életének minden egyes napján biztosítani kell az aktív szabad játékot, amely mellett kiemelt szerepet kapnak az irányított mozgásos tevékenységek. Ezek a tevékenységek játékos környezetben zajlanak, és játékba ágyazott módon segítik az alapvető mozgáskészségek, valamint a hozzájuk kapcsolódó fogalmi rendszerek fejlesztését.)

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A szabad játék keretein belül végzett spontán mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásformák. A komplex testmozgások integrálódnak az óvodai élet más tevékenységeibe is, miközben támogatják a gyermek személyiségének fejlődését, például a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás és tanulási képesség terén.

Az egészséget támogató testmozgást az óvodai nevelés minden egyes napján és minden gyerek számára biztosítani kell az egyéni igények és képességek figyelembe vételével. Fontos, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő, együttműködést igénylő mozgásos játékok széleskörű alkalmazására törekedjünk, továbbá a szabad levegő adta lehetőségeket is ki kell használni.)

A mindennapi irányított testmozgás része lehet zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc).

Mobil eszközök (ugráló asztal, egyensúlyozó eszközök, ösvények, karikák, babzsákok stb.), akadálypályák állnak a gyermekek rendelkezésére a természetes mozgásformák gyakorlására. Az udvaron többfunkciós mozgásfejlesztő játékok vannak. A sokféle szabad mozgáslehetőség által a gyermek természetes mozgásigénye kielégül. A rendelkezésre álló mobil mozgásfejlesztő eszközöket az udvari játék során is használjuk. Ezek az eszközök lehetőséget nyújtanak a differenciált mozgásfejlesztésre.

A szervezet teherbíró-képességének, az állóképesség fejlesztésének a mozgásos játéktevékenység a színtere. A kisgyermekkor nyújtott fejlődési folyamatban az óvodapedagógusok differenciális szemlélete a gyermek fizikai épségének és fizikai fejlődésének kettős felelőssége.

A helyes testtartás és az izomegyensúly fejlesztésének színtereként az óvodai mozgásfejlesztés a mindennapi tevékenységben fejlesztő és preventív funkciót is ellát.

Az együttműködés alakításának fontos terepe az óvodai mozgásos tevékenység, amelyben tiszteltben kell tartani a gyermek kognitív fejlettségi fokát a csoportosulás különböző formái, az együttműködés és a versengésre való készen állás tekintetében.

Feladatok:

- Azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodóképességét, egyes szervek teljesítőképességét.
- Optimális tárgyi feltételek biztosítása (tornaszőnyeg, zsámoly, bordásfal, tornapad, karika, szalagok, babzsák, gumilabdák,
- Jó eredmény eléréséhez a feltételek biztosításán túl fontos az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése, a nyugodt derűs, légkör
- Tornával, mozgásos játékokkal a gyermekek természetes mozgásának fejlesztése (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás)
- Testi képességek fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség)
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyerekek az alapvető mozgásformák gyakorlása által

Játékok:

- Szerep-, utánzó-, futójátékok sorban, körben, szétszórta
- Szabályjátékok: fogójátékok, egyéni és csoportos versenyek
- Küzdőjátékok: kúszás, tolás, emelés

Rendgyakorlatok:

- Egyenes testtartás
- Vonal- és köralakítás
- Fordulatok meghatározott irányokba

Gimnasztikai

szabadgyakorlatok:

- Kartartások: mély-, mellső-, magas- és oldalsó középtartás, csípőre és vállra tartás
- Testhelyzetek:
 - alap- és terpeszállás

- térdelés
- nyújtott- és terpeszlés
- hason- és hanyattfekvés
- guggoló- és térdelőtámasz
- mellő- és hátsó fekvőtámasz
- Kar-, törzs-, térd- és lábmozgások: emelés, leengedés, lendítés, lebegtetés, lökés, húzás, hajlítás, nyújtás, fordítás, páros lábon szökdelés, ujjak nyitása, zárása, mozgatása, csukló hajlítása és nyújtása
- Koncentrációs mozgásgyakorlatok
- Kézi szer gyakorlatok: bot, babzsák, szalag, karika, labda
- Járások, futások:
 - Természetes járás irányváltásokkal
 - Speciális járássok, állatjárássok utánzása
 - Ritmusra járássok
 - Futás egyenes vonalban és irányváltásokkal
 - Versenyfutás
- Szökdelések, ugrások: helyben és haladva (páros- és váltott lábbal), akadályokon át (le, fel, át)
- Dobások, labdás gyakorlatok:
 - Labdafogások, labdaészlelés
 - Labdagurítás, labdavezetések
 - Labda fel- és ledobások (alsó- és felsődobások)
 - Labdahajítások
- Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok:
 - Talajon: csúszás, kúszás, mászás, egyensúlyozás
 - Padon, zsámolyon, bordásfalon vízszintes és függőleges irányba
 - Gurulások
 - Egyensúlyozás emelt szeren (pad)
- Úszás – szabadon és önként választható tevékenység (úszótanfolyam keretében)
- Zenés torna – szabadon és önként választható tevékenység (testnevelő tanár Bevonásával)

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Növekedjen teljesítőképessége, mozgása összerendezetté, harmonikusabbá, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá váljon
- Erőteljesen fejlődjön a mozgáskoordináció és a finommotorika
- Mozgástapasztalatai az egyensúlyozásban és ugrásban növekedjenek
- Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó legyen
- Fejlődjön tér- és időtájékozódó képessége, szeresse meg és igényelje a mozgást
- Legyen képes sor- és köralkotásra
- Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával játssza
- Értse meg az egyszerű vezényszavakat
- A természetes járást ütemes járással váltakoztassa
- Mozgás közben tudjon irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével
- Állórajtból kiindulva 20-30 métert fusson

- Talicskázson combfogással
- Egyensúlyozzon padmerekvítő gerendán
- Hátsó függőállásban lábmozgást végezzen
- 6-8 lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt ugorjon át. Az ugrást talajéréskor fékezni tudja
- Kislabdát hajítson távolba
- Labdát tudjon pattogtatni helyben, tudjon labdát dobni, megfogni, gurítani, vele célozni

A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek védelmét.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, *közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit*, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségseleléte.

Cél:

- Aktivitása és érdeklődése során szerezzen tapasztalatokat a természeti, emberi és tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása a tapasztalatszerzésre
- A felfedezés örömeinek az érzékeltetése
- Pozitív viszonyulás kialakítása a természeti, emberi, tárgyi környezethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét
- A környezet jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak, mennyiségi viszonyainak, formáinak rendszerezése
- Szülőföld, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások pl: szüret, felvonulás, lucázás, húsvéti locsolás, pünkösddőlés, májusfa állítás ezen értékek megőrzése
- Összefüggések megláttatása
- Ítélőképesség fejlesztése, matematikai tartalmú tapasztalatokat ismer meg és azokat a tevékenységeiben alkalmazza

Feladatok:

- Hagyományos edények, eszközök gyűjtése az óvodákba.
- Népi megfigyelés: hársfa termésének megszáritása, tea készítése
- Az óvodánként kialakított tanösvény új lehetőségeket kínál ismereteik bővítésére és a gyerek munkára (madárodú, időjárás állomás, rovarhotel, fűszernövénykert).
- Környezetvédelmi nevelésre neveljük gyermekeinket, azáltal, hogy május 1-én a meglévő fákat díszítjük fel májusfának.

- A nagycsoportosaink év végén ültessenek fát a ballagók ligetében, mellyel a környezetünket tesszük szebbé, csodálatosabbá.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

A gyerekek képességeinek fejlesztése elsősorban a következő területeken:

- Tapasztalás: érzékelés, észlelés, megfigyelés
- Emlékezés: élmények felidézése, mozgásos cselekvések, képi emlékezés
- Megértés: azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése
- Konstruálás: formák, mennyiségek előállítása, megkeresése
- Ítéloképesség: annak megítélése, hogy egy tulajdonság, összefüggés fennáll-e adott tárgyak, személyek, összefüggések között
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásforma alapozására, alakítására

A környezet mennyiségi és formai összefüggései

A környezet megismerése során a gyerekek felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér, sík és mennyiségfogalmuk. A matematikai fogalmak fokozatosan beépülnek beszédükbe is.

Az óvoda feladata, hogy a problémahelyzetek létrehozásával a gyerekek logikus gondolkodását fejlessze. A fejlesztés az egyéni képességek figyelembevételével történik. A játékos cselekvésbe, tapasztalatszerzésbe minden érzékszervüket bevonjuk.

A gyerekek matematikai képességét a következők alapján fejlesztjük:

4-5 éves gyerekeknél:

- Halmazok képzése, összehasonlítása, egyesítése és bontása – variációs lehetőségek (6-os számkörben).
- Elemek rendezése, sorozatok kialakítása, sorszámnevek gyakorlása.
- Különböző mennyiségek összehasonlítása becsléssel és összeméréssel (relációk). Matematikai fogalmak gyakorlása.
- Irányok gyakorlása, azok használata térben és síkban való tájékozódás során.
- Számfogalom megalapozása. Töszámnevek, sorszámnevek gyakorlása.
- Tevékenykedés tükörrel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében. (Építések, alkotások szabadon és másolással).

5-6-7 éves gyerekeknél:

- Halmazokról, relációkról, tükrözésről, irányokról szerzett eddigi ismereteik gyakorlása, bővítése, mélyítése 10-es számkörön belül. (felül: képességektől függően).
- Tapasztalatszerzés a területek, térfogatok, hosszúságok különféle egységekkel való méréséről.
- Zárt vonalon belül, kívül lévő pontok; nyitott, zárt vonalak felismerése.

- Rész-egész viszonyának gyakorlása (kocka-, puzzle kirakók...).
- Bonyolult ritmikus sorok kirakása, „hibajavítás”.
- Tájékozódás térben, síkban, „labirintusban”.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok – okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, valamint a logikus gondolkodás megalapozása.
- A gyermekek érdekes problémahelyzetekkel való aktivizálása a logikus gondolkodásra.
- A matematikai kifejezések tudatos alkalmazásával a gyermekek passzív és aktív szókincsének bővítése.
- A gyermekek belső késztetésének kihasználása a feladatok megoldásánál.
- Biztosítsa, hogy a gyermek saját logikája szerint gondolkodhasson.
- Nyújtson segítséget több variáció megtalálásában.
- Fejlessze a gyermekek problémafelismerő és megoldó készségét.

A nevelőmunkát segítő eszközök

Logikai készlet, mérőrúd készlet, számoló figurák, mértani formák, dobókocka, kis tükör, dominó, társasjátékok

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Hasonlítson össze mennyiségeket (több, kevesebb, ugyanannyi, hosszabb, rövidebb, ugyanolyan hosszú, magasabb, alacsonyabb, szélesebb, keskenyebb)
- Tudja a megszámlálást a tízes számkörben
- Válogasson alakzatok, tárgyakat, élőlényeket szempontok alapján
- Ismerje fel az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Ismerje meg a viselkedés alapvető szabályait
- Válogassa a síkbeli alakzatokat tulajdonságaik szerint (kör, négyzet, háromszög)
- Nevezze meg a térbeli állások helyzetének irányait (jobb, bal, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett, között)
- Ismerje a térbeli alakzatok közül a kockát, gömböt, Földgömböt
- Nevezze meg saját testrészeit, érzékszerveit
- Tudja személyi adatait (lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora)
- Igazodjon el az óvoda épületében, udvarán
- Alakuljon mennyiségsszemlélete
- Tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, a napszakokat
- Ismerje néhány környezetében lévő épület funkcióját
- Nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát, gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait
- Helyezze főbb csoportjaikba az élőlényeket (ember, állat, növény)
- Tudjon alapvető növényápolási és állatgondozási műveletekről

- Vegyen részt elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, az élőlények óvása)
- Jól használja a megismert kifejezéseket
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolatait kifejezi.
- Tárgyakat tud számlálni 10-ig.
- Építései, síkbeli alkotásai során azonosítani tud különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- Másolással képes megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben, nagyságban eltérő elemekből is kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Képes különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- Tapasztalatokat és élményeket szerez a tükörrel való tevékenysége során.
- A térben való tájékozódásban képes megkülönböztetni a jobbra-balra irányokat és állásokat.
- Érti és követni tudja az irányokat, illetve a helyeket kifejező névutókat.

Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység:

- az önkiszolgálás,
- segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük,
- önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése,
- az elvállalt naposi vagy egyéb munka,
- környezet-, növény- és állatgondozás.

A gyermek munkajellegű tevékenysége örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.

A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek alakításának fontos lehetősége:

- kitartás
- önállóság
- felelősség
- céltudatosság...

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Játékos jellegét mindig megtartó, céltudatos tevékenység, amely külső irányítással történik. Tevékenységében utánozza a felnőttet, mindez a gyermektől belső fegyelmet, áldozathozatalt és kötelességvállalást igényel.

Minden életkorban, valamennyi munkafajtánál fontos, hogy a feladat elvégzésére legyen elég ideje.

Célunk

- Saját magukért és egymásért végzett örömteli, játékos tevékenykedés fontosságának, értelmének felfogása, átélése.
- A szociális és kommunikációs képességek gyakoroltatása.

- A természeti és társadalmi környezet megismerése, tapasztalatok szerzése, és a munkavégzésben szükséges képességek, készségek, tulajdonságok kialakítása.

Feladataink

- Nyugodt légkör és elegendő idő biztosítása.
- A tevékenységek motiválása, példamutató magatartás.
- A gyermeki önállóság biztosítása célszerű eszközök és életkornak megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A munkaeszközök állandó helyének kijelölése.
- Lehetőségnyújtás az újrakezdésre és hibajavításra, pozitív megerősítéssel.
- Megteremtjük a rendszeres, folyamatos tevékenykedés lehetőségét, hogy az önként, önállóan, kedvük és képességük szerint végezhető önkiszolgálás során eljussanak a közösségért végzett munkáig (teremrendezés, játékválogatás, naposság, kicsik segítése, egyéni megbízatások, alkalomszerű munka stb.)
- Lehetőséget adunk az érzelmi neveléshez és a környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenységek örömteli elvégzésére is.
- Fejlesztjük rendigényüket, értékteremtő, együttműködő képességüket.
- A közös munkavégzés, együttműködés során is alakítjuk a társas kapcsolatokat.
- A munkafogások, szervezések megtanításával fejlesztjük a természetes eszközhasználatot, a munkavégzés képességeit.
- Differenciált fejlesztés, a munkakészségek és szokások alakítása az életkor és egyéni fejlettség figyelembe vételével.
- Az önbizalom, a kitartás, a felelősségérzet fejlesztése.
- A gyermekek önértékelésének, igény szintjének emelése.
- A gyermek szociális magatartásának, társas kapcsolatainak fejlesztése.
- A szülők figyelmének felhívása a gyermeki munka szükségességére, a türelem, az érdeklődés, a segítség fontosságára.

Lehetőségek munka jellegű tevékenységek végzésére

- Önmagukkal kapcsolatos teendők végzése (öltözködés, vetkőzés, cipőhúzás, tisztálkodás, WC-zés, orrfújás stb.),
- önkiszolgálás a terítésnél, teremrendezés,
- játékrakodás,
- kisállat gondozás, szobanövények gondozása, kerti munka,
- naposi teendők végzése,
- egyéb közösségért végzett munkák, egyéni megbízatások,
- a kicsik és rászorulóknak segítése, stb.

Önkiszolgáló munka

- A testápolás, öltözködés, étkezés során biztosítsa az életkornak és fejlettségnek megfelelő önállóságot.
- Ismertesse meg a gyermekeket az önkiszolgáláshoz szükséges eszközök használatával.
- Tanítsa meg a gyerekeket a feladatok elvégzésére.

Közösségért végzett munka

A naposi - felelősi rendszer fokozatos bevezetése egyéni képességeknek megfelelően.

A feladatok mozzanatainak sorrendjének bemutatása, gyakoroltatása.

Alkalomszerű munkák

Életkorhoz, a gyerekek erejéhez mért, a csoport fejlettségi szintjének megfelelő munkalehetőségek teremtése. (díszítés, javítás, üzenetek átadása, ünnepi készülődés, teremrendezés)

Állat-, és növénygondozás

- Kert (gyógy – fűszernövény) gondozása: locsolás, levélgyűjtés, gereblyezés, ültetés, begyűjtés, szárítás.....
- A természetvédelem fontosságának hangsúlyozása.
- A gyermekek aktivitásának, érdeklődésének kiaknázása.

A nevelőmunkát segítő eszközök: kerti gyermekszerszámok (ásó, gereblye, kapa), locsolókanna, seprű, lapát...

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan végzi az önkiszolgálással kapcsolatos teendőket, mely segíti az egészséges életvitel szokásainak alakulását.
- A másokért tett tevékenységben örömet talál, a közösségért végzett munkát szívesen vállalja és pontosan végzi. Általában átéli a munka örömét, értékteremtő voltát.
- Képes környezete célszerű és esztétikus alakítására.
- Megtanul önállóan dönteni, képes a feladatok elosztására.
- Fejlődik önállósága, segítőkészsége, felelősségérzete, alkalmazkodó képessége, kötelességtudata, feladattudata, kitartása, céltudatossága.
- Megtanulja tisztelni a munkavégző embert, megtanulja megbecsülni a munka eredményét.
- Alkalmi megbízatásokat szívesen vállal, üzeneteket szívesen közvetít.
- Célszerűen, balesetmentesen használja a gyermekeknek szánt munkaeszközöket.
- A segítői munkát önállóan, szívesen és pontosan végzi.
- Megsejti, hogy „dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen – úgy érdemes!”
- Munka közben sokféle tapasztalatot szerez a teremtett világ szépségéről, melyen keresztül felébred a természet iránti szeretete.
- Természetes módon, önállóan látja el az önmagával összefüggő feladatokat. (testápolás, öltöztetés, étkezés)
- Az alkalomszerűen adódó, egyéni megbízatásokat önállóan teljesíti.
- A feladatok végzése során kitartó.
- Szívesen vesz részt a növény-, és állatgondozásban.
- Figyelemmel kíséri a környezetéhez tartozó növényeket és állatokat, a természeti változásokat.
- Segít a környezet rendben tartásában, észreveszi, ha bármely területen segíteni kell, felajánlja segítségét.
- A közösségért végzett tevékenységeket (naposi munka, felelősi munka) szívesen elvállalja.
- A rá bízott munkát felelősséggel, kitartással, megfelelő önbizalommal, önállóan elvégzi.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök

erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formáinál hangsúlyozottan szerepeltetjük a cselekvéses tanulást.

A gyermek tanulási képességeinek fejlődése és kibontakoztatása a teljes óvodai életre kiterjedő, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek természetes adottságai, a családjában és a tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés keretében biztosított tanulási formák mind szerepet játszanak a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeinek és motivációjának alakulásában.

A gyermekek óvodai tanulásának fő célja, hogy fejlessze képességeiket, valamint gazdagítsa és rendezze tapasztalataikat. Ez a folyamat legfőképpen a játékos tevékenységek és cselekvések keretein belül történik.

A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Feladataink

- Az óvodapedagógus a tanulás szempontjából kedvező feltételek megteremtése során figyelembe veszi a gyermekek korábbi élményeit, tapasztalatait és tudását.
- A befogadáshoz, gondolkodáshoz, alkotáshoz, teljesítményhez, sikerélményhez szükséges jó érzelmi kapcsolat megteremtése.
- A tanulást támogató környezet megteremtése.
- Az óvodapedagógus építsen a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A gyermek cselekvési kedve, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása.
- Kreativitásának erősítése.
- Nem csak foglalkozásokban, hanem tevékenységrendszerekben kell gondolkoznunk.
- **Növelnünk kell a közvetve irányított spontán játék mértékét.**

A tanulás lehetséges formái

1. *Spontán helyzetek:* játékban tanulás, felnőtt modellkövetés, utánzás.
Megnyilvánulások: tapasztalatot szerez, kíváncsiság ébred benne, próbálkozik, megismerkedik jellegzetes érzésekkel és hangulatokkal, azokat elraktározza.
2. *Irányított játék:* motiválás, lehetőségek kihasználása, játékba rejtett tanulás
Megnyilvánulások: játékként éli meg, tapasztalatot szerez, a játékkal azonosul.
3. *Fejlesztő játék:* feltételek biztosítása melletti külső késztetés. Kérdésekkel, biztatással segítjük a tanulást és a problémamegoldást.
Megnyilvánulások: spontán tanulás, belső késztetés, játékként éli meg.
4. *Kezdeményezés - játékra épülő tanulás:* a játékból indulva, irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés
Megnyilvánulások: belső késztetés, szándékos tanulás. Elgondolkodik, elmélyed, koncentrált tárgyra, jelenségre, cselekvésre, variál.

5. *Foglalkozások - játékokban tanulás:* külső késztetés
Megnyilvánulások: szándékos tanulás, szándékosan vállalja, érdekli.

A gyermeki kérdések megválaszolására nagyon figyelünk, mert ez nagyban segíti az ismeretszerzést és további kérdezgetésre ösztönöz, amely kedvezően hat a hiányos tapasztalatok pótlására, a meglévők gazdagítására és a hibajavításokra.

Szervezett tanulás a különböző életkorokban

- 3 - 4 évesek: dominál a szabad- és irányított játékban a spontán tanulási lehetőség, ugyanakkor kezdeményezünk és élünk a fejlesztés lehetőségével.
4 - 5 évesek: átmenet segítségével a spontán tanulás mellett biztosítjuk, hogy mind a kötetlen, mind a kötött foglalkozásokon részt vehessen
5-6-7 évesek: a spontán tanulási lehetőségek mellett kötött mikrocsoportos foglalkozásokat tartunk, melyeket a II. félévben felvált a gyakori szervezett kötelező foglalkozás.

Az óvodapedagógus feladata:

- A tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Új élményeket, ismereteket nyújt.
- Az egyéni és életkori fejlődési ütemét figyelembe véve juttatja magasabb szintre a gyermekeket.
- Tekintettel van a családban kialakult kulturális, világnézeti, hagyományokra. Figyelemmel kíséri és elősegíti ezek spontán gyermeki megnyilvánulásait, egymásra való hatását.
- A családdal való együttnevelés során figyelembe veszi, hogy különböző otthoni környezetből érkeznek a gyermekek.
- Az óvodai tanulás során épít a gyermek cselekvő aktivitására.
- Biztosítja a gyermek sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségeit.
- Tudatosan és tervszerűen biztosítja a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenység feltételrendszerét.
- Saját ismereteit tudatosan bővíti.
- Tudatosan fejleszti a gyermek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés figyelem, megfigyelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, probléma megoldás.
- Az egyéni lemaradásokat tudatosan korrigálja az egyéni fejlesztések során.
- Figyelemmel kíséri a kiemelkedő képességű gyermekeket és biztosítja számukra tehetségük kibontakozását.
- Tudatosan alkalmazza az egyéni bánásmód elvét.
- Alkalmazza a pozitív megerősítést.
- A kötött foglalkozások során figyelembe veszi a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés alapelvét.
- Minden korosztályban lehetőséget biztosít a kötetlenségre, játékosságra.
- Megteremteni a gyermekek számára a rugalmas beiskolázás – fejlettség szerinti iskolakezdés lehetőségeit.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Érzékelése, észlelése differenciált.
- Képes az önálló feladatvégzésre, feladattudata, feladattartása, szabálytudata
- kialakulóban van.
- Felfigyel az ok-okozati összefüggésekre, következtet, ítéletet alkot.

- Fejlett akarata, törekszik kitartásra, céltudatosságra, önállóságra.
- Társaival képes együttműködni, s ezt igényli is.
- Képes saját ismereteit, értékeit, cselekedeteit felmérni.
- Célszerűen használja az eszközöket, vigyáz azokra.
- Tapasztalatait, élményeit szóban is megfogalmazza, önállóan, érthetően elmondja.
- Megnyilvánul a szándékos figyelem, a felidézés, a bevésés és a fogalmi gondolkodás.

Az iskolaérettségi kritériumok

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat;
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg;
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A beóvodázás segítése

- a gyermekek fogadásának új elemei (szülőkkel szervezett programok),
- gyermekelőadások, játszóházak szervezése,
- felajánlások adományozása (gyümölcs).
- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Egészségügyi szűrővizsgálat biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.

A hátrányok feltárásának feladatai

- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése (dokumentumok, nyilatkozatok begyűjtése) komplex állapotfelmérés
- A gyermekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének megkülönböztetése – a gyermek és környezetének aktuális állapotának figyelembe vételével. Az adatváltozások nyomon követése
- Sokrétű egészségügyi szűrővizsgálatok, ill. szükség esetén szakorvosi vizsgálatok kezdeményezése. A fejlődés nyomon követése.

A megszüntetés feladatai

- Hatékony egyéni felzárkóztató munkával az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése.
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok, egészségnevelést szolgáló projekthetek szervezése, veszélyhelyzetek elkerülésére nevelés.
- A segítség lehetőségeinek közös felkutatása.
- A sajátos nevelési igényű kisgyermek másságát elfogadó környezet kialakítása. (befogadó intézményi légkör, gyermekközösség, szülők közössége)
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek kiemelkedő képességének felismerése, és gondozása.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése

- Élményszerző kirándulások szervezése
- Az óvodában való tartózkodást segítő tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése (jelzőrendszer működése, partnerségi kapcsolatok, egészségügyi szolgáltatások, szociális segítségnyújtás lehetőségei)
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása (a napi nyilvántartásban az igazolások nyomon követése)
- Fogadóórák, egyéni beszélgetések, visszatérő családlátogatások alkalmainak gyarapítása, a meggyőzés módszerének alkalmazása
- Szoros kapcsolat kialakítása a látens módon segítséget kérő családokkal

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek én-képe önértékelése, lelki egészsége nem mutat komoly sérülést.
- A gyermekek teherbíró, küzdőképességük fejlődik, alkalmassá válnak, hogy megfelelő harmóniában éljenek önmagukkal és környezetükkel.
- A gyermekek képessé válnak a csoportban való alkalmazkodásra, kialakul a kompetencia érzése.
- A gyermekek képessé válnak veszélyhelyzetek elkerülésére, felismerésére.
- A gyermekek teljesítménye a valós képességeiket tükrözi.
- Csökkennek az indulási hátrányokból és fogyatékból adódó különbségek.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermeki jogok védelme:

- Minden természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére irányuló tevékenység.
- A nevelési, oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek érdekében együttműködnek a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
- A gyermekvédelmi munka elsősorban a prevenció és a segítségnyújtás feladataiból áll.
- A segítségnyújtáshoz szükséges a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvos vizsgálatának kezdeményezése, szervezése.
- A gyermek testi fejlődésének mérése védőnői segítséggel.
- Egészségügyi tartalmú programok szervezése a szülők számára.
- Egyedi problémáknál a megfelelő szakemberhez való irányítás.

Az intézményünkbe:

- Változó szociális háttérrel rendelkező gyermekek járnak, így a gyermekvédelmi munka is többfelé ágazó.
- Az utóbbi időben megemelkedett azon családok száma, akik a megélhetési problémák mellett nevelési problémákkal is küzdenek.
- A szülőket megnyerni és elveszíteni a gyerekükön keresztül lehet. Mi a szülők mindegyikét megnyerni szeretnénk, mert ez a feltétele a nevelésben való jó

együttműködésnek. Arra törekszünk, hogy a velünk kapcsolatba lépő családok a beiratkozás pillanatától kezdve segítséget kapjanak óvodapedagógusainktól. A nyílt és bizalmon alapuló kommunikáció kiépítése időigényes feladat. Fontos, hogy az óvodapedagógusok kezdettől fogva rendszeresen beszéljenek a családokkal.

A gyermekvédelmi feladatokat:

- Az intézményünkben egy fő óvodapedagógus látja el. Feladata tájékoztatni a szülőket, hogy intézményen kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel problémáikkal. A gyermekvédelmi felelős a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz a gyermekeket érintő esetmegbeszéléseken.
- A pedagógusok a hátrányos, halmozottan hátrányos (HHH) és veszélyeztetett okok feltárása érdekében igyekeznek minél jobban megismerni a gyermekek családi környezetét. A HHH-s gyerekek szüleivel való kapcsolattartás, szoros együttműködés menete:
 - Személyes kapcsolattartás, egyéni beszélgetések, fogadó órák, szülői értekezletek.
 - Egyénre szabott beszoktatás biztosítása.
 - Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről.
 - Egyéni előzetes egyeztetés alapján a szülői részvétel biztosítása a foglalkozásokon.
 - Rendszeres egyéni beszélgetések, a gyermek nevelésével kapcsolatos nézetek
 - kicserélése.
 - Az ingyenesség biztosítása.
- Fontos, hogy a HHH-s gyerekek a beiratkozást követően rendszeresen járjanak óvodába, ne legyenek igazolatlan hiányzásaik, így válik jogosulttá több támogatásra.
- A gyermekvédelmi felelős a csoportokban dolgozó óvodapedagógusokkal együtt javaslatot dolgoz ki az anyagi rászorultság figyelembevételével a gyermekek szociális támogatására és pedagógiai gondozására, pl. gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése).

Az óvoda családsegítő és családokat támogató tevékenysége, a családsegítő feladatai

A csoport óvónőinek segítése, a családbevonás feltételeinek megteremtése és szervezése. Hirdetőkön a szülői programokról folyamatos tájékoztatás.

A családok megismerése

- Folyamatos tájékozódás az óvónőktől: rendszertelenül óvodába járók, az óvoda szokás-és szabályrendszerét megszegők, fejlesztő terápiás foglalkozásra járók.
- Családok igényeinek felmérése (szükséglet, állapot, életvitel, gyerekekkel való bánásmód), egyéni és csoportos beszélgetések, feljegyzések az esetekről. Szükség és igény szerint a Családsegítő, Helyi Pedagógiai Szakszolgálat igénybevételével családterápia tervezése, szervezése.
- A szülők bátorítása az óvoda életébe történő bekapcsolódásra.
- Az óvodás gyermekek családi helyzetének megismeréséhez
- minden nevelési év elején felmérés készül az újonnan érkező gyermekekről.
- A felmérés lényege, annak kimutatása:
- A családban van-e munkanélküli szülő, ez az állapot mennyi ideje tart

- Hányan nevelkednek csonka családban (elvált, egyedül álló...) esetleg nevelőszülőknél
- Van-e a családban tartósan beteg, vagy fogyatékos családtag, esetleg drog vagy alkoholfüggő
- Vannak-e albérletben élők (emiat megterhelő anyagi helyzet)
- Mindezeket összegezve könnyen kiszűrhető a veszélyeztetett helyzetű, HH és HHH gyermekek.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok lehetnek:

- nevelési hiányosságok
- rossz lakásviszonyok, anyagi okok
- egészségügyi problémák
- megromlott családi kapcsolat
- erkölcstelen családi környezet

Az óvoda gyermekvédelmi programja

- A gyermekvédelmi programot az adott nevelési évben az óvodavezető pedagógiai, működési tervének melléklete tartalmazza. A konkrét célok, feladatok meghatározása mindig az adott nevelési év gyermekvédelmi helyzete alapján történik.
- Főként a prevencióval korrigáljuk a hátrányos helyzetet - minden lehetőséget kihasználva a veszélyeztetettséget elkerülve.
- Lehetséges formái: szociális, környezeti, egészségügyi veszélyeztetettség.
- A prevenciók annál jobban működnek, minél hatékonyabbak az együttműködő felnőttek, szakemberek, óvodapedagógusok, szülők együtt a gyermekekért.
- A prevenciókon azért van a legnagyobb hangsúly, mert ezzel lehet hatékonyabban korrigálni a problémákat a gyermekeknél.
- A prevenció főleg a pedagógusok kötelessége.

Kapcsolattartásunk az alábbi intézményekkel:

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Helyi gyermekorvos, védőnői hálózat
- Dabasi Szakszolgálat
- Családsegítő
- Gyámhivatal
- Ceglédi Tanulási Képességvizsgáló Intézet
- Egyházak

Sikerkritérium a gyermekvédelem területén:

- A gyermek a legnagyobb érték, ezért úgy kell eljárni minden pedagógusnak, szülőnek, hogy a gyermek egészséges fejlődését minden tevékenység során maximálisan segítse tudása és legjobb képessége szerint.
- Szem előtt kell tartani, hogy a gyermekvédelem nem más, mint a speciális feladatok jó érzékkel történő kezelése, hiszen a gyermekek védelme minden felnőtt kötelessége.

A szülő , a gyermek, az óvodapedagógus együttműködésének a formái

A családdal való kommunikáció alapelvei

Adjunk időt, alkalmat, bátorítást a családoknak, hogy megosszák velünk gondolataikat, céljaikat, örömeiket, gondjaikat. Adjunk lehetőséget a privát beszélgetésre. Az információt kezeljük bizalmasan. A családok és a pedagógusok szabadon kommunikáljanak a gyerekeikről és élményeikről.

A családokkal való kommunikálás módszerei:

- Reggeli és délutáni beszélgetés
- Szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Faliújságok
- Nyílt napok
- Szülők, nagyszülők bevonása az óvodai életbe
- A családi érdeklődés feltérképezése
- Közös programok (pl.: kirándulás, ünnepek....)
- Partneri igény és elégedettség mérés

Szülői értekezletek

- Tájékoztató jellegű, évnyitó szülői értekező. Az új szülők ismereteket szereznek az óvoda környezetéről, az óvoda dolgozóiról. Megismerkednek az óvoda szokásrendjével, nevelési céljaival.
- Csoportos szülői értekezletek. Egy nevelési évben két szülői értekezőt tartunk, melynek témáját meghatározza az adott időszak, az aktuális feladatok. Tagóvodánként szükség szerint közös csoportos szülői értekezlettel kezdünk, melyre szakembert is meghívunk alkalmanként.
- A három tagóvoda közös szülői értekezlete- a teljes közösséget érintő kérdések, események esetén kerül rá sor, tanév során egy alkalommal.

Fogadóóra

- Fogadóórát kezdeményezheti a szülő és a pedagógus is. A megbeszélés során tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről, fejlesztéséről, tapasztalatokról. Évente két alkalommal illetve igény szerint kerül rá sor.
- -Fontos az elfogadó, megértő, bizalomkeltő, nyílt őszinte beszéd.

SZMK

- A szülők közösségét összefogó, képviselő szervezet. Jelentős szerepe van az óvoda és a családok kapcsolattartó rendszerében.
- Azok a szülők, akik erre a tevékenységre vállalkoznak, maguknak érzik az óvodát, és aktívan segítenek a gyermekek javára.
- Minden óvodai csoportban működik az SZMK, az adott csoport szüleinek véleményét képviselik.

Munkadélutánok

- Jeles napok előtt a szülők részesei lehetnek az ünnepi készülődésnek, megismerhetik az ünnephez kapcsolódó szokások tartalmát.
- Minden csoportban megszervezik Karácsony és Húsvét előtt
- A gyerekek részt vesznek őszi betakarítási munkákban a családok kertjében.

Társadalmi munka

- Tagóvodánként változó a célkitűzés, a szervezés, a végrehajtás.
- Az SZMK segíti a megvalósítást

- Az óvoda környezetének szépítése, tereprendezés, tárgyak gyűjtése az óvodák hagyományőrző kiállításának gyarapításához, ballagás, Mikulás ajándékok elkészítése.
- Népi kismesterségek bemutatására hívunk meg olyan szülőket, nagyszülőket illetve rokonokat, akik még űzik ezeket, pl.: kosárfonás, keramikus, gyékény, szalma tárgyakat készítő.

Jótekonysági bálók, családi délutánok

- Jótekonysági bált szervezünk a szülők bevonásával a szervezésben. Bevétele az óvoda alapítványának számláját gyarapítja. A bál bevételeinek felhasználását előre meghatározzuk.
- -Családi napokon az egész családot várjuk egy élményekben dús délelőttre vagy délutánra. Jó lehetőség nyílik arra, hogy a nevelők és a szülők között még szorosabb kapcsolat alakuljon ki.
- Ismerkedős délután a kiscsoportos szülők és gyerekeik részére augusztus végén.
- Bográcsozás a szülőkkel, gyereknapon közös sportversenyt, vetélkedőt szervezünk, Majálison közösen fát állítunk.

Rendezvények, ünnepek

- Óvodát bemutató nyílt napra hívjuk meg a leendő szülőket gyermekeikkel. Feltehetik kérdéseiket, megnézhetik az épületeket, kipróbálhatják a játékokat.
- Nyílt napokon betekintést nyerhetnek fejlesztő, nevelő munkánkba.
- Karácsony előtt vásárt szervezünk számukra
- Az ünnepekre meghívjuk a családokat. Ilyen alkalmak: Szüreti felvonulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Ballagás
- Az idősök világnapján a nagyszülők látogatnak el hozzánk egy közös játékra

Az együttműködés várható eredménye

- A gyermekek egészséges személyiségfejlődéséhez szükséges együttműködési formák kialakulnak, fejlődnek.
- Az óvoda és a szülő azonos cél elérése érdekében összefogva biztosítja a gyermekek optimális fejlődéséhez szükséges környezetet.
- Az óvoda figyel arra, hogy gyermekéről a szülő mindig pontos, naprakész információt kapjon

Az egészségnevelési és környezetnevelési elvek, programok és tevékenységek

Az egészséges táplálkozásra nevelés

Az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

Az óvodában az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
- gyümölcs, zöldség,
- hús, hal, tojás,
- tej és tejtermék,

- olaj, margarin, vaj, zsír.

Az óvoda és a pedagógus feladatai:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket.
- Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki.
- Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a dajkákkal együttműködve a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a tevékenységek; pl. őszi piac, zöldséges üzlet, kertet látogatása. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel.

Az étkezések során előfordul mindenféle tejterméket kóstoljanak meg a gyerekek.

Az óvoda feladata:

- a tudatos, célszerű összerendezett cselekvés fejlődésének elősegítése az **alapvető** mozgásfunkciókban (a járásban, futásban, lépcsőn járásban),
- az emberi kapcsolatokhoz nélkülözhetetlen **humán** mozgáskultúrában (játékban, feladatteljesítésben, együttes tevékenységben, segítségben, baleset-megelőzésben, fertőzést megelőző magatartásban).

Az óvodapedagógus feladatai:

- A mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron).
- Kötelező testnevelés foglalkozást vezet.
- Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja.
- Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, 5 fok alatti hőmérséklet, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak).

A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek: a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése;

Az óvoda feladata:

- Az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére nevelés,

- Egy adott élethelyzetben az egészségesebb megoldás választása, a másokon való segítségre nevelés.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

- Szabad beszélgetések. Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.

Helyszínei:

- Kirándulási élmények feldolgozása, értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön,
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémiények füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan, a gyermekek korának megfelelő mértékben: pl. károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját, kellemes-e a füstös levegőjú teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

Mindezek az egészség megvédésére történő **beállítódást** (attitűdöt), az egészség megvédésére vonatkozó **érdeklődést**, véleményt, **szándékot**, "érzékenységet" nevelik a gyermekeket.

A gyermek testi gondozása, testi épségének védelme

Az óvoda feladata:

- A gyermek higiénés nevelése,
- Az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás - a tisztálkodás, az anális toalett, a székelés és vizezés regulációja, a kulturált étkezés, a környezeti higiénia és rend, a balesetmentes viselkedés (a szűrő-vágó eszközök használata), a ruházat tisztántartása megtanítása. – ezek gyakorlása, ellenőrzése, folyamatos korrekciója.

Az intézmény feladata:

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

- A gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése speciális szakemberek bevonásával, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.
- A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s azoknál a gyermekeknél, akiknek szükséges a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.

Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

Az óvoda feladata:

- a kisgyermeknek **egyre több ismeretet kell megszereznie és rendszereznie szervezetének működéséről, az egészségvédelem alapkérdéseiről** (pl. kórokozó, fertőzés, betegség, táplálkozás, aktív mozgás és pihenés, az érzékszervek higiéniája és védelme stb.).
- az egészség-védő, egészségfejlesztő biológiai ismeretek a gyermek értelmi szintjének mentén **szerzi meg**, rendszerezi (pl. a szív munkáját bemutató foglalkozás, a szívverés megfigyelése, a légzés szaporasága).

Az egészségvédelmi ismeretközlés lehetősége kiterjed az óvodai foglalkozások mellett a szabadidő más lehetőségeire is, így a játékra, a "kísérletezésekre", megfigyelésekre, a sétákra, kirándulásokra.

A természeti és társadalmi környezet megismerése, tapasztalatszerzés

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése több szempontból is kiemelt helyet foglal el az óvodai életben. A megismerés mellett nagyon fontos a környezethez való alkalmazkodás elősegítése. A környezet tárgyainak, eseményeinek elfogadása nagyon gyakran a mindennapi élet benyomásai feldolgozásának hatása következik be. Ezért nem lehet a környezetismeretről csak a foglalkozások keretén beszélni. Legtöbbször nem is ilyen alkalmakkor tárgyal a gyermek látókörének világa. A nap, mint nap megélt események felidézésekből, válaszkeresésekből adódó beszélgetések során annál inkább. Ezért előírás, hogy a foglalkozásokat mindig a természetes környezetben tartsuk meg. Gyakran teszünk sétát utcákon az év minden szakában. Séták során lehetőség adódik a gyerekekkel való egyéni beszélgetésekre. A természetben végbemenő változásokat közvetlen közlő tevékenység közben figyelik meg. (levelek színeinek változása.) Megfigyeljük a fák fajtáit, az erdő apró élőlényeit, (bogarak, békák, gyíkok). A séták során gyűjtött terméseket, bogyókat a csoportszobákban kialakított élősarokban helyezzük el. Szabadidőben lehetőség szerint barkácsolunk belőle.

A természetbe beletartozik az állatvédelem is.

A háziállatokat a gyerekek mindegyike ismeri, sok tapasztalattal rendelkeznek róluk. Otthon szinte minden gyereknek lehetősége adódik arra, hogy közelről megfigyelhesse, megsimogassa ezeket az állatokat. Bátran építhetünk gyermekeink megfigyeléseire, élményeire, amelyet szívesen megosztanak velünk.

Környezetvédelem:

Óvodás gyermekeink még aktívan nem vesznek részt a tágabb környezet védelmében, de néhány elvárás már igénylünk tőlük:

- vigyázzanak a tisztaságra
- védjék az állatokat, növényeket
- gondozzák az élőlényeket és kíméletesen bánjanak az állatokkal

Formáljuk szemléletüket azáltal, hogy felhívjuk a figyelmüket a károsító jelenségekre, pl. szemetes környezet, megrongált tárgyak, épületek, víz és légszennyezések.

A szülőknek is felhívjuk a figyelmét a környezetvédelemmel kapcsolatos teendőkre, mert az otthon, a családnak is van tennivalója e téren.

A gyermek és környezete közötti pozitív érzelmi viszony kialakítását erősítik a környezettel kapcsolatos ünnepeink:

- Víz Világnapja - március 22.
- Föld Napja - április 22.
- Madarak és Fák Napja - május 10.

- Állatvédelmi Nap - október 4.

Programok, tevékenységek

Feladat	A tevékenység tartalma
Természeti környezettel kapcsolatos anyag feldolgozása foglalkozásokon képességfejlesztő tevékenységgel	- A természet folyamatos megfigyelése az évszakok változásával kapcsolatosan. - Az időjárás változásainak megfigyeltetése. - Ismerkedés hazánk növény és állatvilágával. - Gyümölcsök zöldségek megismertetése, megkedveltetése - természetvédelmi jeles napok megismertetése - Séták szervezése a közeli erdőszélre, erdei termések gyűjtése - Ismerkedés saját testükkel, testrészek érzékszervek fontossága, szerepük, védelmük.
Társadalmi környezettel kapcsolatos anyag feldolgozása foglalkozásokon képességfejlesztő tevékenységgel	- Lakóhelyünk megismertetése - Nemzeti ünnepeink, hagyományaink, megemlékezés az emlékműnél - Falu ünnepein való részvétel - Orvos gyógyító munkájának megismertetése, látogatás a rendelőbe, gyógyszerárba - könyvtárlátogatás rendszeresítése közlekedési szabályok megismertetése, betartatása.
Személyes higiéné elsajátítása	- Helyes szokások betartatása, az étkezések, gondozási feladatok következetes figyelemmel kísérése.
Egészséges étkezés	- Gyümölcsnapokat tartunk a szülők segítségével friss zöldség, gyümölcs fogyasztása
Az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismerése	- Föld-víz világnapja megünneplése, programszervezés, beszélgetés védelmükről - Ismeretek nyújtása a levegő

	szennyezésével kapcsolatosan - Sós szobai foglalkozások szervezése.
A sokoldalú mozgás lehetőségeinek felismerése	- Rendszeres mozgás szorgalmazása - Hetente egy kötelező szervezett mozgás, ahol megvalósul az eszközökkel végzett képességfejlesztés - nagycsoportosok számára ovi foci szervezése. - Néptánc foglalkozások - Énekes, mozgásos játékok tartása. - Udvari játszóeszközökön való szabad játék. - Séta a faluban, a közeli erdőbe, tapasztalatszerző kirándulások szervezése, évszakonként.
Környezettudatos életmód elemeinek szocializációja	- Természeti környezetünk szeretete, védelme, szemétszedésen való részvétel, madárvédelem, madáretetés az óvoda udvarán. - A vízzel való takarékoság fontosságának kiemelése - Természetes anyagok felhasználása mindennapjainkban.
Egészségkárosító szerek egészségi kockázatának tudatosítása	- Előadás keretében a dohányzás károsító hatásáról, megelőzéséről való ismertek nyújtása nagycsoportosok számára.
Csoportszoba, öltözők, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága	- Napi rendszerességgel az óvoda helységeinek takarítása, fertőtlenítése, tisztálkodási szerek biztosítása.(dajkák)

	- Az óvoda udvarának tisztántartása az intézmény karbantartójának a feladata. - A nagycsoportosok bekapcsolódnak az udvari lombgyűjtésbe, kiskertgondozásba, termések begyűjtésébe.
Kirándulások szervezése	- Év végi nagy kirándulások szervezése az SZMK anyagi támogatásával
Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása	- A Művelődési ház által szervezett kiállítások megtekintése, könyvtárlátogatás, a falu rendezvényein való részvétel - Kirándulás az állatkertben - Megfigyelő séta alkalmával ismerkedés a falusi élettel, az emberek munkájával, a háziállatokkal. - Séta keretében őszi termések gyűjtése (gesztenye, makk, dió, csipkebogyó, falevelek).
Hulladékgyűjtés	- Játék keretében megismertetjük a gyermekekkel a szelektív hulladékgyűjtést - Gyűjtjük az elektronikus hulladékot.
Baleset megelőzési intézkedések	- Rendszeresen beszélgetünk a balesetvédelemről a csoportokban. Pl. a csoportszobai játékok és udvari eszközök helyes használatáról. - Az udvari játékok és eszközök folyamatos ellenőrzése. - Biztosítjuk az elsősegélynyújtás tárgyi és személyi feltételeit.

A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Szolgáltatások

Az óvodai életébe becsatlakozó, pedagógiai és szakmai végzettséggel rendelkező oktatóink az alábbi területeken fejlesztik és oktatják az intézménybe járó gyerekeket:

- Gyermek néptánc,
- Gyermekjóga
- Angol nyelv
- Póni lovagoltatás
- Ovi-foci
- Tchoukball
- katolikus hittan
- református hittan
- Pünkösdi felekezet hitoktatása

Programok

A gyermekeket körülvevő világ felfedezési, megismerési lehetőségének sokoldalú biztosítása érdekében rendszeresen, minden évszakban kirándulásokat szervezünk:

- őszi kirándulás az erdőben,
- terménybetakarítás, szüret családoknál,
- Állatok világnapja – állatok megtekintése természetes élőhelyükön,
- téli erdei kirándulás,
- tavaszi erdei kirándulás,
- évvégi csoportkirándulások,

„Nyári „Erdei Óvoda”

Az óvoda nagy-és középsőcsoportosai részére az iskolai nyáriszünet idejében 5 napos „Erdei Óvoda” megszervezése a szülő igényei alapján.

Célunk a gyermekeket körülvevő környezet-és az ebben fellelhető élővilág megismerése.

Boldog Óvoda

Intézményünk a 2019-2020-as nevelési évben csatlakozott a „ JOBB VELED A VILÁG ” alapítvány óvodai szintű boldogságóra programjához, mely a pozitív pszichológia kutatásaira épít.

Feladatunk a 3-6 éves gyermekek korosztályában, módszertani segítség, új ötletek befogadása a boldogságra való képesség erősítésére, kibontakoztatására. Pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaink tiszteletének erősítése. Egy optimista, bizakodó életszemlélet kialakítása, derűs, vidám hangulatú mindennapok biztosítása.

A szeretetteljes légkör, nagyban hozzájárul a gyermekek pozitív pszichés változásához, ezáltal kihat egészségükre, szomatikus fejlődésükre.

A boldogságórák játécai erősítik az önbizalmat, kitartást, fokozzák a koncentrációs képességet, fejlesztik a gondolkodást és kreativitást. Csökkentik a szorongást, kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekeink.

A teljes program, 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról-fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Jó cselekedetek gyakorlása
5. Elköteleződés egy cél mellett
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Ovi-Zsaru

Óvodás korú-nagycsoportos-gyermekek részére készült biztonságra nevelő program.

A program fő vonalai:

1. Személyiségfejlesztés

- Önismeret
- Problémamegoldás lehetőségeinek elsajátítása

2. Szabálykövetés

- Közlekedési szabályok
- Mindennapi élet szabályai (írott, vagy íratlan szabályok)

3. Biztonság

- Idegen, ismeretlen személyekkel szemben
- Közlekedésben
- Gyermek egyedül van (otthon, közterületen)

4. Viselkedési panelek

- Szituációs és szerepjátékokon keresztül- drámapedagógiai eszközök, módszerek felhasználásával-a veszélyhelyzetekben való viselkedés gyakorlása
- Bábokkal való "elmondatás", felismertetés, hogy mikor, mit tehetünk és tegyünk.
- Valamennyi témakört végig kíséri az a fő gondolat, hogy a gyerekek ismerjék fel a veszélyhelyzetekben rejlő kockázatot, ennek ismeretében hozzám meg a döntéseiket.
- Tudatosuljon a gyermekben, hogy problémáikkal nincsen egyedül, fő támaszuk a családi háttér, az óvoda és a rendőr.
- Lássák be, hogy bekövetkezhetnek olyan események is, amikor más segítségére nem számíthatnak, s a kialakult helyzetet meg kell egyedül is oldaniuk úgy, hogy ne kerüljenek bajba.

A program **célja:** Az óvodáskorú- elsősorban nagycsoportos- gyermekek biztonság érzetének segítése, erősítése.

Feladata: Az egyéni ismeretek feltérképezése az áldozattá válással kapcsolatosan, az életkori sajátosságának megfelelő, és szintű információk átadása a témában.

Feldolgozáshoz használható módszerek „eszközök”

- Mesevilág szereplői
- Mozgás öröme
- Játék szenvedélye
- Rajz önmegvalósító lehetősége
- Szerepjátékokkal történő más embernek a „bőrébe bújása”- megismerése

A program TÉMAKÖREI

1. Ismerkedés szabályai

Cél: Tudatosuljon a gyerekekben, hogy ki az idegen, vele hogyan viselkedjenek, mire figyeljenek, ha idegen megszólítja őket. (bemutatkozás szabályai)

2. Szabályok betartása:

Cél: Ismerjék fel a gyerekek, hogy az utasítások és szabályok nagy része, az ő biztonságuk, egészségük megóvását szolgálják.

Ettől a foglalkozástól kezdve nem szükséges a rendőri jelenlét, az óvónő veszi át az irányító szerepet, és a rendőrt pedig, Rendőr Robi!

3. Ismeretlen-idegen- személytől ne fogadj el semmit!

Cél: Gyerekek tanulják meg, hogy idegen személytől nem fogadhatnak el semmit, mert rossz dolog is történhet velük, ha nem utasítják vissza azt.

(Óvónő a foglalkozás előtt már mesélje el a Hófehérke és a hét törpe című mesét, mely a foglalkozás anyaga).

4. Egyedül otthon tartózkodás szabályai

Cél: Gyerekek tanulják meg, hogy idegen személyeknek ne nyissanak ajtót amikor egyedül vannak otthon, és telefonon se adjanak ki információt a családról.

5. Biztonságban otthon

Cél: A gyerekekkel tudatosítani, hogy az otthon tartózkodásnak is vannak szabályai, amit be kell tartani azért, hogy ne érje baleset őket és biztonságban érezhessék magukat.

6. Biztonságos közlekedés

Cél: A főbb közlekedési szabályok megismerése, tudatosuljon, hogy a helyes közlekedésben való részvétel a saját biztonságukat szolgálja.

Mondják el a gyerekek:

- milyen közlekedési eszközöket ismernek, náluk otthon milyen közlekedési eszközök vannak,
- járműveket kik használhatják, kik vezetik, milyen engedély szükséges azok vezetéséhez,
- milyen közlekedési szabályokat ismernek (utalhatunk vissza a szabályoknál tanultakra is).

7. Környezeti nevelés- állatokkal való óvatos ismerkedés szabályai (minimum 2 foglalkozási anyagrész, ezeket a foglalkozásokat lehet pontos dátumokhoz, ünnepekhez kapcsolni, mint például: Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak és Fák Napja)

Cél: Olyan környezeti nevelés, szokásformálás valósuljon meg, melyek megalapozzák, az óvodások környezethez kapcsolódó tapasztalatait, amelyek a későbbiekben a felnőtté válás során tudatossá alakulhatnak át, és tudatos környezet és az állatokat óvó felnőtté válhatnak.

8. **Erőszak mentesség** szabályai az óvodában „Óvodás korra az agresszív megnyilvánulások széles repertoárja alakulhat ki egy-egy gyermekben. Megüti testvérét, erőszakos más gyerekekkel, csíp, rúg, verekszik, bosszantja társait, tönkreteszi a többiek játékát, csúnyán beszél, csúfolódik. És míg korábban a düh a cél elérésének megghiúsulásából fakadt, most már tudatos bántó szándék is benne van egy-egy- cselekvésében. Az agresszív viselkedés lényegi mozzanata a támadó jellegű, fájdalmat, sérelmet okozó szándék.

Cél: A csoportban előforduló megfélemlítés megelőzése valamit kezelése, a közösségi érzés erősítése, annak kiemelése, valamint kezelése, a közösségi érzés erősítése, annak kiemelése, valamint megértetni a gyerekekkel, hogy nagyon jó egy befogadó, a társakat segítő csoport tagjának lenni és az erőszak a durvaság nem megoldás. A gyerekek ismerjék fel azokat a jeleket, melyek egy erőszakos viselkedést generálhat egymás közt.

Zöld Óvoda

Intézményünk 2024 áprilisában nyerte el a Zöld Óvoda címet. Mindhárom telephelyünk megpályázta és elnyerte ezt a kitüntető címet.

1. Általános pedagógiai célok és alapelvek

Cél:

A környezettudatos magatartás, fenntarthatóságra nevelés és természet iránti felelősségvállalás beépítése a mindennapi nevelésbe.

Feladatok:

A fenntarthatóság pedagógiájának tudatos alkalmazása az óvodai élet minden területén.

A gyerekek környezeti érzékenységének, empátiájának fejlesztése.

Az óvoda dolgozóinak környezetbarát szemléletének erősítése (pl. képzésekkel).

A családok bevonása a zöld programokba.

2. Környezeti nevelési célok

Cél:

A gyerekekben alakuljon ki a természethez való pozitív viszony, a felelős viselkedés és a gyakorlati környezetvédelem iránti igény.

Feladatok, tevékenységek:

Természetjáró és megfigyelő programok: évszakok változásainak nyomon követése, kirándulások, erdei óvoda programok.

Környezeti megfigyelések, kísérletek: víz, levegő, talaj, növények megfigyelése, mini komposzt készítése.

Szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosító kézműves tevékenységek.

Kertgondozás: óvodakert, fűszer- és zöldségeskert ápolása, madáretetés, bogárhotel.

Energiatakarékosság és víztakarékosság gyakorlása játékos formában.

Zöld jeles napok megünneplése

Záró rendelkezések

A pedagógiai program érvényességi ideje:

- Az intézmény 2025. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a kidolgozott pedagógia program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.
- A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- a fenntartó
- az óvodaigazgató
- a nevelőtestület tagja

A pedagógiai program módosítása a nevelőtestület véleményezése után a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy példánya az irodában van elhelyezve, ahol a szülők azt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai program az intézmény honlapján is megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél is megtekinthető:

- óvodaigazgató
- fenntartó

Legitimáció

A Pedagógiai programot a nevelőtestület véleményezte és jóváhagyásra javasolta.

Inárcs, 2025. szeptember 1.

.....
főigazgató

A pedagógiai programot a fenntartó jóváhagyta.

Inárcs, 2025. szeptember 1.

.....
polgármester